ZARZĄDZENIE NR 139.2016

WÓJTA GMINY JELENIEWO

z dnia 9 sierpnia 2016 r.

w sprawie przygotowania projektów uchwał Rady Gminy

Na podstawie art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 446) zarządzam, co następuje:

§ 1. 1. Przyjąć i przedłożyć pod obrady XVII sesji Rady Gminy Jeleniewo projekty uchwał, stanowiące załączniki nr 1 – 7 do zarządzenia w sprawie:

1) ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia udzielających schronienia osobom tego pozbawionym, w tym osobom bezdomnym, które ostatnie stałe miejsce zameldowania posiadały na terenie gminy Jeleniewo;
2) ustalenia sposobu sprawienia pogrzebu przez Gminę Jeleniewo;
3) określenia zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej będących w zakresie zadań własnych gminy - usługi, pomoc rzeczową, zasiłki na ekonomiczne usamodzielnienie, zasiłki okresowe i zasiłki celowe;
4) zmiany statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniewie;
5) przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jeleniewo na lata 2016-2026;
6) Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Jeleniewo na lata 2016 – 2025;
7) zmian w budżecie gminy na 2016 rok.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WÓJT GMINY JELENIEWO
/-/ Kazimierz Urynowicz

Sp.MW
dn. 09.08.2016 r.

Załącznik Nr 1
do zarządzenia Nr 139.2016
Wójta Gminy Jeleniewo
z dnia 9 sierpnia 2016 r.
PROJEKT

UCHWAŁA NR ……./……/16
RADY GMINY JELENIEWO

z dnia ……. 2016 r.

w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia udzielających schronienia osobom tego pozbawionym, w tym osobom bezdomnym, które ostatnie stałe miejsce zameldowania posiadały na terenie gminy Jeleniewo

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 6, art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446) oraz art. 17 ust. 1 pkt 3, art. 48 ust. 1 i 2, art. 97 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930) Rada Gminy Jeleniewo uchwala, co następuje:

§ 1. Ustala się szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia udzielających schronienia osobom tego pozbawionym, w tym osobom bezdomnym, które ostatnie stałe miejsce zameldowania posiadały na terenie gminy Jeleniewo, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Jeleniewo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Załącznik
do uchwały nr ….2016
Rady Gminy Jeleniewo
z dnia ……..2016 r.

Szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia udzielających schronienia osobom tego pozbawionym, w tym osobom bezdomnym, które ostatnie stałe miejsce zameldowania posiadały na terenie Gminy Jeleniewo

§ 1. Użyte dalej określenia oznaczają:

1) odpłatność - kwota opłaty za pobyt jednej osoby w ośrodku wsparcia, uwzględniająca przyznany zakres usług;

2) pobyt - okres przebywania osoby w ośrodku wsparcia określony w decyzji administracyjnej;

3) osoby - osoby pozbawione schronienia, w tym osoby bezdomne, które posiadają ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały na terenie Gminy Jeleniewo;

4) kryterium dochodowe - kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej lub kryterium na osobę w rodzinie ustalone zgodnie z art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;

5) ustawa o pomocy społecznej - ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930);

6) GOPS - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniewie.

§ 2. Ośrodki wsparcia, niebędące jednostkami organizacyjnymi Gminy Jeleniewo, są podmiotami o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym, realizującymi zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym w zakresie udzielania schronienia, wyżywienia, niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym, w tym bezdomnym, które ostatnie miejsce zameldowania posiadały na terenie Gminy Jeleniewo.

§ 3. Osoby przebywające krócej niż miesiąc oraz opuszczające ośrodek wsparcia w trakcie miesiąca kalendarzowego ponoszą opłatę proporcjonalnie do ilości dni pobytu w ośrodku w danym miesiącu.

§ 4. Pobyt osoby skierowanej do ośrodka wsparcia jest odpłatny. Gmina Jeleniewo pokrywa część kosztów, stanowiących różnicę pomiędzy średnim miesięcznym kosztem utrzymania w ośrodku a opłatą uiszczaną przez osobę umieszczoną w ośrodku.

§ 5. Miesięczny koszt utrzymania osoby, zasady regulowania odpłatności oraz szczegółowe zasady funkcjonowania ośrodka wsparcia ustalane będą na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy GOPS a ośrodkiem wsparcia, na terenie którego przebywa osoba skierowana.

§ 6. 1. Pomoc w formie nieodpłatnego tymczasowego schronienia w ośrodkach wsparcia przysługuje osobom, w tym bezdomnym, które posiadają ostatnie miejsce stałego zameldowania na terenie Gminy Jeleniewo oraz których dochód nie przekracza kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

2. Osoby, których dochód przekracza wysokość kryterium dochodowego ustalonego zgodnie z art. 8 ustawy o pomocy społecznej, ponoszą odpłatność na zasadach określonych w tabeli:

Dochód osoby lub dochód na osobę w rodzinie w % kryterium dochodowego określonego w art. 8 ustawy o pomocy społecznej	**Wysokość odpłatności wyrażona w % kosztów utrzymania w ośrodku**
Do 100%	0%
Powyżej 100% do 125%	40%
Powyżej 125% do 150%	50%
Powyżej 150% do 175%	60%
Powyżej 175% do 200%	70%
Powyżej 200% do 225%	80%
Powyżej 225% do 250%	90%
Powyżej 250%	100%

§ 7. 1. W szczególnie uzasadnionych przypadkach osoby zobowiązane do wnoszenia opłat za pobyt w ośrodku wsparcia mogą być zwolnione z częściowej lub całkowitej opłaty na wniosek własny, członka rodziny lub pracownika socjalnego.

2. Zwolnienie może nastąpić w szczególnie uzasadnionych losowo przypadkach, gdy ponoszenie opłat za świadczenie usługi stanowiłoby dla osoby zobowiązanej lub jej rodziny nadmierne obciążenie, bądź też niweczyłoby skutki udzielonej pomocy w związku z:

1) stratami materialnymi powstałymi w wyniku zdarzenia losowego;

2) udokumentowanymi wydatkami na zakup lekarstw, dojazdy do lekarza, specjalistyczne badania i diety;

3) zakupem sprzętu rehabilitacyjnego;

4) innymi uzasadnionymi sytuacjami życiowymi i losowymi.

3. Całkowite lub częściowe zwolnienie z opłat nie może przekroczyć odpowiednio 3 lub 6 miesięcy w ciągu roku kalendarzowego.

Załącznik Nr 2
do zarządzenia Nr 139.2016
Wójta Gminy Jeleniewo
z dnia 9 sierpnia 2016 r.
PROJEKT

UCHWAŁA NR XVII..…2016
RADY GMINY JELENIEWO
z dnia …….. 2016 r.

w sprawie ustalenia sposobu sprawienia pogrzebu przez Gminę Jeleniewo

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016r. poz. 446) w związku z art. 17 ust. 1 pkt 15, art. 36 pkt 2 lit. f, art. 39 ust. 2, art. 44, art. 96 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015r. poz. 163 ze zm.) oraz art. 10 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2015r. poz. 2126 ze zm.) Rada Gminy Jeleniewo uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Sprawienie pogrzebu na koszt Gminy Jeleniewo realizowane jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniewie.

2. Pochowanie zwłok następuje na podstawie aktu zgonu wystawionego przez urząd stanu cywilnego właściwego dla miejsca zgonu.

§ 2. 1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniewie wykonuje prawo do pochowania zmarłego, jeśli zwłoki nie zostaną pochowane przez inne uprawnione osoby lub podmioty.

2. Pogrzeb sprawia się zgodnie z wyznaniem zmarłego lub jego życzeniem, jeśli jest znane. W sytuacji, kiedy nie jest możliwe ustalenie wyznania osoby zmarłej bądź gdy była ona osobą niewierzącą, pogrzeb powinien być przeprowadzony z uwzględnieniem panujących w tym zakresie miejscowych zwyczajów i tradycji.

§ 3. 1. Dokonanie niezbędnych czynności związanych z pogrzebem Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniewie zleca firmom zawodowo zajmującym się pochówkiem.

2. Łączny koszt organizacji pogrzebu nie może przekroczyć kwoty zasiłku pogrzebowego określonego według odrębnych przepisów obowiązujących w dniu pogrzebu.

§ 4. 1. Zakres usług pogrzebowych powinien obejmować wszystkie podstawowe czynności, które w konkretnym przypadku niezbędne są do sprawienia pochówku zgodnie z wyznawanymi zasadami religijnymi lub przekonaniami w sprawach religii.

2. Czynności, o których mowa w ust. 1 w szczególności obejmują:
1) przechowywanie zwłok;
2) przygotowanie zmarłego do pochówku;
3) zakup niezbędnego ubrania;
4) zakup trumny, symbolu religijnego, tabliczki, klepsydry i wieńca;
5) transport zwłok;
6) obsługę pochówku;
7) wykopanie, zakopanie i oznaczenie grobu;

8) inne czynności wynikające z okoliczności, zgodnie z wyznaniem zmarłego, prawem i miejscowymi zwyczajami.

3. Pochówku dokonuje się na cmentarzach położonych na terenie gminy Jeleniewo.

4. Sprawienie pochówku na innym cmentarzu niż te, o których mowa w ust. 3 może być dokonane pod warunkiem, że koszt takiego pogrzebu nie będzie wyższy od kosztów pochówku sprawianego na cmentarzu na terenie gminy Jeleniewo.

§ 5. Traci moc uchwała nr VII/37/2011 Rady Gminy Jeleniewo z dnia 25 maja 2011 r. w sprawie sposobu sprawienia pogrzebu przez Gminę Jeleniewo.

§ 6. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Jeleniewo.

§ 7. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik Nr 3
do zarządzenia Nr 139.2016
Wójta Gminy Jeleniewo
z dnia 9 sierpnia 2016 r.
PROJEKT

UCHWAŁA NR XVII….2016
RADY GMINY JELENIEWO
z dnia …… 2016 r.

w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej będących w zakresie zadań własnych gminy - usługi, pomoc rzeczową, zasiłki na ekonomiczne usamodzielnienie, zasiłki okresowe i zasiłki celowe

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446) oraz art. 96 ust. 2 i 4, w związku z art. 41 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.) Rada Gminy Jeleniewo uchwala, co następuje:

§ 1.Osobom i rodzinom o dochodach przekraczających kryterium dochodowe określone w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, zwłaszcza jeżeli posiadane środki własne nie wystarczają na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, może zostać przyznane świadczenie z pomocy społecznej w formie usług, pomocy rzeczowej, zasiłku na ekonomiczne usamodzielnienie, zasiłku okresowego i zasiłku celowego, pod warunkiem zwrotu części lub całości kwoty zasiłków lub wydatków na pomoc rzeczową.

§ 2. Przyznane świadczenia z pomocy społecznej w przypadku dochodu osoby samotnej lub rodziny przekraczającego kwotę kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust. ustawy o pomocy społecznej podlegają zwrotowi:

1) w wysokości 50% przyznanego świadczenia, jeżeli dochód netto osoby samotnej lub osoby w rodzinie wynosi powyżej 100% do 150 % kryterium dochodowego;

2) w wysokości 70% przyznanego świadczenia, jeżeli dochód netto osoby samotnej lub osoby w rodzinie wynosi powyżej 150% do 200% kryterium dochodowego;

3) w całości, jeżeli dochód netto osoby samotnej lub osoby w rodzinie przekracza 200% kryterium dochodowego.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Jeleniewo.

§ 4. Traci moc uchwała nr XX/112/2012 Rady Gminy Jeleniewo z dnia 3 grudnia 2012 r. w sprawie zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Załącznik Nr 4
do zarządzenia Nr 139.2016
Wójta Gminy Jeleniewo
z dnia 9 sierpnia 2016 r.
PROJEKT

UCHWAŁA NR XVII……2016
RADY GMINY JELENIEWO
z dnia …… 2016r.

w sprawie zmiany statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniewie

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 9 lit h, art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446) oraz art. 110 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.) Rada Gminy Jeleniewo uchwala, co następuje:

§ 1. W statucie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniewie stanowiącym załącznik do Uchwały Nr XI/54/2011 Rady Gminy Jeleniewo z dnia 30 listopada 2011 r. w sprawie uchwalenia statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniewie (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2011r. Nr 310, poz. 4065) wprowadza się następujące zmiany:

1) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2.1. Ośrodek jest jednostką organizacyjną gminy Jeleniewo, która działa w formie jednostki budżetowej.
2. Nadzór nad działalnością Ośrodka sprawuje wójt oraz wojewoda stosownie do swoich kompetencji.”

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Jeleniewo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia opublikowania w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Załącznik Nr 5
do zarządzenia Nr 139.2016
Wójta Gminy Jeleniewo
z dnia 9 sierpnia 2016 r.
PROJEKT

UCHWAŁA NR XVII….2016
RADY GMINY JELENIEWO
z dnia …….. 2016 r.

w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jeleniewo na lata 2016-2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446) oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.) Rada Gminy Jeleniewo uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jeleniewo na lata 2016-2026, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Jeleniewo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik
do uchwały ……/…../2016
Rady Gminy Jeleniewo
z dnia …….. 2016 r.

GMINNA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY JELENIEWO NA LATA 2016-2026

SPIS TREŚCI:

1. WSTĘP 2

2. CEL I PROCES TWORZENIA STRATEGII 3

3. DIAGNOZA ŚRODOWISKA SPOŁECZNEGO 5

3.1 . CHARAKTERYSTYKA GMINY 5

3.1.1. Sytuacja demograficzna gminy..... 6

3.1.2. Sytuacja gospodarcza 8

3.1.3. Środowisko naturalne i walory środowiskowe …..... 12

3.1.4. Edukacja i kultura 18

3.1.5. Zdrowie i opieka zdrowotna 24

3.1.6. Bezpieczeństwo publiczne 25

3.2. SYTUACJA GMINY W ZAKRESIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH 27

3.2.1. System pomocy społecznej, ubóstwo i niepełnosprawność ……..... 27

3.2.2 Bezrobocie 32

3.2.3. Problem uzależnień i przemocy w rodzinie 34

4. ANALIZA SWOT 39

5. CELE STRATEGICZNE NA LATA 2016 – 2026 44

6. WIZJA ROZWOJU GMINY W PERSPEKTYWIE CZASOWEJ - OKREŚLENIE POŻĄDANEGO STOPNIA ROZWOJU ……..... 49

6.1. PROGNOZA ZMIAN 50

6.2. WDRAŻANIE GMINNEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE JELENIEWO NA LATA 2016 - 2026 52

6.3. UWARUNKOWANIA REALIZACYJNE W TRAKCIE PROCESU WDROŻENIOWEGO STRATEGII. 52

6.4. ASPEKTY FINANSOWANIA I MONITORING STRATEGII 53

1. WSTĘP

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych obejmuje zagadnienia, na które samorząd i jego partnerzy w gminie mają rzeczywisty wpływ. Jest selektywna i skoncentrowana na definiowaniu celów i kierunków działania, które odzwierciedlają dokonane wybory społeczne. Ma ona bowiem stanowić podstawę do realizacji względnie trwałych wzorców interwencji społecznych, podejmowanych w celu zmiany czy też poprawy tych stanów rzeczy i zjawisk występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie.

Rozwój społeczny nigdy nie przebiega idealnie i bezproblemowo tak, jak byśmy tego chcieli. W tym miejscu należy zauważyć, że miniony okres charakteryzujący się procesem stopniowego odchodzenia od modelu państwa opiekuńczego, przyczynił się do powstania takich zjawisk jak:

- ✓ rozwarstwienie społeczne (biedni – bogaci, pracujący – bezrobotni itp.);
- ✓ marginalizacja i wykluczenie społeczne;
- ✓ nierówności społeczne w dostępie do pracy, edukacji, kultury, lecznictwa itd.

W związku z tym aby, właściwie realizować politykę społeczną na poziomie lokalnym należy wziąć pod uwagę przede wszystkim potrzeby lokalnej społeczności, początkowo te najbardziej podstawowe, niezbędne dla fizycznego przetrwania, a następnie także potrzeby rozwojowe. W myśl nowej strategii zinstytucjonalizowana pomoc społeczna, oferując pomoc finansową, umożliwia osobom i rodzinom przezwyciężanie ich trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać we własnym zakresie. Powyższe działania nie są możliwe bez właściwej diagnozy i zaplanowania niezbędnych do realizacji zadań.

Dobrem nadrzędnym strategii rozwiązywania problemów społecznych jest człowiek – jego potrzeby zarówno w kontekście indywidualnym, jak i społecznym. Strategia jest dokumentem opisującym, analizującym i wartościującym zjawiska w tym obszarze rzeczywistości, od którego zależy stworzenie wizji godnego życia zarówno jednostki, jak też grupy społecznej, jako całości. W praktyce stanowi skuteczny instrument realizacji przyjętych założeń dla osiągnięcia stanu określonego w wizji.

Ponadto Państwo Członkowskie Unii Europejskiej ma obowiązek prowadzenia w ramach Unii wspólnych działań wspierających, uzupełniających i koordynujących w szeroko pojętej dziedzinie ochrony ludności i rozwoju kapitału ludzkiego. Opracowanie strategii

jest warunkiem pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na realizację projektów dotyczących sfery społecznej zarówno z budżetu państwa, jak też funduszy Unii.

2. CEL I PROCES TWORZENIA STRATEGII

Podstawa prawna

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jeleniewo jest dokumentem wyznaczającym główne kierunki działań mających na celu zapewnienie mieszkańcom gminy odpowiednią jakość życia. Strategia proponuje przede wszystkim zadania, które stanowią wyzwanie dla całej społeczności lokalnej i instytucji działających na polu polityki społecznej w gminie. Tworzy warunki do partnerstwa i współpracy. Jest długookresowym dokumentem planistycznym uwzględniającym program pomocy społecznej oraz projekty krajowe, jak i z Unii Europejskiej, które zostały przyjęte do realizacji, bądź będą przyjęte w późniejszym terminie.

Podstawę prawną do opracowania Strategii stanowi art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015r. poz. 163 ze zm.), który brzmi: do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Na polu polityki społecznej zastosowanie mają także inne ustawy:

1. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r. poz. 1118 z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149 z późn. zm.);
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r., poz. 1286 z późn. zm.);
5. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.);

6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r., poz. 224 z późn. zm.);
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.);
8. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332 z późn. zm.).

Spełnienie oczekiwań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych wymaga podejmowania wielorakich działań strategicznych. Potrzeba opracowania niniejszego dokumentu wynika z rosnących w gminie zagrożeń, które rodzi ubóstwo oraz inne negatywne zjawiska społeczne.

Zidentyfikowane na podstawie diagnozy problemy społeczne, a w szczególności utrzymujące się bezrobocie, ubóstwo, kryzys rodziny, niepełnosprawność, bezdomność, uzależnienia wymagają wprowadzenia skutecznych metod aktywnego przeciwdziałania. Stworzenie spójnego systemu współpracy podmiotów, realizujących zadania w zakresie pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa publicznego i innych dziedzin życia, zagwarantuje kompleksowość i efektywność podejmowanych działań.

Przejawem takiego podejścia będzie troska o najbiedniejszych, zapewnienie równości szans w dostępie do podstawowych usług i stworzenie gminy przyjaznej w sferze społecznej. Efektem wypracowanej strategii będzie funkcjonalna społeczność i zaradni obywatele. Po dokonaniu zdiagnozowanych problemów społecznych wyodrębniono następujące obszary problemowe:

- ✓ przeciwdziałanie bezrobociu oraz aktywizacja lokalnego rynku pracy;
- ✓ wyrównywanie szans i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych i chorych;
- ✓ poprawa stanu zdrowia i związanej z nim jakości życia mieszkańców gminy;
- ✓ ochrona standardu życiu i poprawa funkcjonowania osób starszych;
- ✓ profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii;
- ✓ skuteczny system zapobiegania marginalizacji grup społecznych, w tym osób bezdomnych, opuszczających zakłady karne oraz innych zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Do prac nad Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych zaproszono osoby związane z działalnością w obszarze polityki społecznej: radni, pracownicy urzędu gminy,

członkowie gminnej komisji profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, przedstawiciele oświaty, kultury, pomocy społecznej, służby zdrowia, policji.

W wyniku prac dokonano:

- ✓ charakterystyki uwzględniającej problemy społeczne gminy;
- ✓ przedstawienia infrastruktury społecznej gminy;
- ✓ wyłonienia priorytetów polityki społecznej w gminie;
- ✓ ustalenia potrzeb i preferencji polityki społecznej w gminie.

Opracowana strategia wskazuje główne cele i kierunki polityki społecznej, podporządkowuje działania doraźne działaniom długofalowym z wykorzystaniem silnych stron i szans rozwojowych oraz kompensowanie słabych stron i zagrożeń. Pozwala na lepsze zagospodarowanie zasobów ludzkich, sprzętowych, obiektów, instytucji, środków finansowych oraz wiedzy. Zwiększa szanse na pozyskanie dodatkowych, zewnętrznych źródeł finansowania dla poszczególnych działań polityki społecznej.

3. DIADNOZA ŚRODOWISKA SPOŁECZNEGO

3.1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Jeleniewo położona jest w północno-wschodniej części Polski, w województwie podlaskim. Teren gminy stanowi środkową część powiatu suwalskiego zlokalizowanego w północnej części województwa podlaskiego, w odległości około 12 km od Suwałk, około 130 km od Białegostoku, około 25 km od granicy polsko-litewskiej i około 50 km od granicy z Rosją. W najbliższym otoczeniu Gmina sąsiaduje:

- od strony zachodniej z gminą Przerośl;
- od strony południowej z gminą Suwałki;
- od strony wschodniej z gminą Szypliszki;
- od strony północnej z gminami Wiżajny i Rutka Tartak.

Siedzibą gminy jest wieś Jeleniewo - położona w jej centralnej części, która stanowi ośrodek administracyjno-usługowy i jednocześnie jest jednym z 33 sołectw na terenie gminy Jeleniewo. Gmina obejmuje powierzchnię 131,136 km^2. W stosunku do powierzchni całego

województwa podlaskiego, a także powierzchni powiatu suwalskiego, powierzchnia gminy to odpowiednio 0,64 % oraz 10,03 %.

Położenie gminy w pobliżu miasta Suwałki, sprzyja jej rozwojowi. Południowa część gminy jest atrakcyjnym obszarem do rozwoju podmiejskiej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Sprzyja temu dobra łączność komunikacyjna, dobrze rozwinięta sieć wodociągowa, istniejące kolektory kanalizacji sanitarnej, prowadzące ścieki do miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej.

3.1.1. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA GMINY

Tabela 1. Liczebność mieszkańców gminy w latach 2013-2015 z podziałem na płeć

	Liczba mieszkańców 2013r.	**Liczba mieszkańców 2014r.**	**Liczba mieszkańców 2015r.**
Kobiety	1560	1568	1558
Mężczyźni	1637	1642	1636
	3197	3210	3194

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego w Jeleniewie

Tabela 2. Ludność gminy w latach 2013-2015 w podziale ze względu na wiek

	Liczba mieszkańców 2013r.	**Liczba mieszkańców 2014r.**	**Liczba mieszkańców 2015r.**
Ogółem w tym:	**3197**	**3210**	**3194**
Wiek 0-17 lat, tym: -kobiety -mężczyźni	**700** 328 372	**688** 318 370	**665** 310 355
Wiek produkcyjny ogółem w tym: - kobiety mężczyźni-	**1889** 898 991	**1896** 910 986	**1902** 908 994
Wiek poprodukcyjny ogółem w tym: - kobiety mężczyźni-	**608** 334 274	**626** 340 286	**627** 340 287

Źródło: Gminny zbiór meldunkowy

Z danych ewidencji ludności (stan na dzień 31.12.2015 r.) wynika, iż w Gminie Jeleniewo zamieszkuje 3194 mieszkańców. Liczba ludności kształtuje się na podobnym poziomie (w 2013r. – 3197r. osób, 2014r. – 3210 osób, 2015r. – 3194 osób). Struktura demograficzna mieszkańców charakteryzuje się niewielką przewagą mężczyzn (51,2%). Struktura wiekowa mieszkańców potwierdza obecne tendencje demograficzne, zgodnie z którymi odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym zmniejsza się, a odsetek osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym wzrasta. Jest ona zdominowana przez osoby w wieku produkcyjnym (tj. 18-59 lat kobiety, 18-64 lat mężczyźni) stanowiące aż 59,5% ogółu społeczeństwa. W roku 2015 w wieku przedprodukcyjnym było 20,8% mieszkańców, a poprodukcyjnym 19,7%. Do obecnej chwili wartości te utrzymują się na wyrównanym poziomie, jednakże dynamika przyrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym jest najwyższa. Obszar Gminy charakteryzuje się w ostatnich latach ujemnym saldem migracji, które przeplata się w poszczególnych latach z przyrostem dodatnim (zerowy w 2014 rok). Oznacza to jednak przemieszczanie się mieszkańców do innych miejsc zamieszkania. Powody są takie same jak w przypadku większości obszarów wiejskich z terenu całego kraju, a mianowicie - poszukiwanie pracy oraz lepszych warunków bytowych, związane często z koniecznością wyjazdu i zmianą miejsca zamieszkania. Z powyższego zestawienia wywnioskować można, że najbardziej atrakcyjnym oraz najczęściej obieranym kierunkiem migracji stają się obszary innych państw.

Tabela 3. Liczba ludności w gminie wg miejsca zamieszkania z wyszczególnieniem miejscowości

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności		
		2013	2014	2015
1.	Bachanowo	75	74	71
2.	Białorogi	77	78	77
3.	Błaskowizna	112	118	112
4.	Czajewszczyzna	18	18	18
5.	Czerwone Bagno	17	18	16
6	Gulbieniszki	108	106	104
7	Hultajewo	66	65	62
8	Ignatówka	25	28	26
9	Jeleniewo	639	641	650
10	Kazimierówka	118	118	116
11	Krzemianka	71	72	72

12	Leszczewo	108	114	111
13	Łopuchowo	41	41	45
14	Malesowizna	100	97	98
15	Okrągłe	86	87	86
16	Podwysokie Jeleniewskie	72	69	69
17	Prudziszki	229	234	246
18	Rutka	37	37	37
19	Rychtyn	41	40	39
20	Sidorówka	100	100	95
21	Sidory	81	82	81
22	Sidory Zapolne	10	9	10
23	Suchodoły	61	61	58
24	Sumowo	55	55	54
25	Szeszupka	18	19	18
26	Szurpiły	162	164	163
27	Ścibowo	56	57	58
28	Udryn	83	82	79
29	Udziejek	121	120	112
30	Wodziłki	50	47	47
31	Wołownia	212	211	210
32	Zarzecze Jeleniewskie	40	38	40
33	Żywa Woda	108	110	114
	Razem:	3197	3210	3194

Źródło: Gminny zbiór meldunkowy

Największe pod względem mieszkańców miejscowości to: Jeleniewo (20,35% ludności wiejskiej), Prudziszki (7,7%), Wołownia (6,57%). Występuje duże rozproszenie terytorialne zaludnienia wśród mieszkańców z przewagą mało liczebnych wsi oddalonych od wsi Jeleniewo i miasta Suwałki od kilku do kilkunastu kilometrów.

W Suwałkach mieszkańcy korzystają głównie z usług instytucji administracyjnych, sądowniczych, opieki zdrowotnej, edukacji, innych (tj. m.in. szpitale, poradnie specjalistyczne, starostwo powiatowe, sądy, szkolnictwo średnie i wyższe, urząd pracy, urząd skarbowy).

Tabela 4. Liczba urodzeń, zgonów wśród mieszkańców gminy w latach 2013-2015

	2013 rok	**2014 rok**	**2015 rok**
urodzenia	40	30	35
zgony	24	25	44

Źródło: Gminny zbiór meldunkowy

Dane demograficzne wskazują, iż liczba urodzeń waha się: w 2013 r.- 40 urodzeń, w 2014 r. - 30 urodzeń (spadek w stosunku do roku 2013), w 2015 r. - 35 (wzrost w stosunku do roku 2014). Rośnie liczba zgonów (w 2013 r.- 24; w 2014 r.- 25; w 2015 r.- 44). W 2015 roku bilans przyrostu naturalnego jest ujemny.

3.1.2. SYTUACJA GOSPODARCZA

Infrastruktura techniczna

Głównym ciągiem komunikacyjnym na obszarze gminy Jeleniewo jest droga wojewódzka nr 655 relacji: Kąp – Wydminy – Olecko - Raczki – Suwałki – Rutka Tartak, przebiegająca przez miejscowość w gminie Jeleniewo: Prudziszki, Jeleniewo, Sidorówka, Gulbieniszki, Sidory.

Przez gminę przebiega trzynaście dróg powiatowych. Układ komunikacyjny uzupełniają 63 drogi gminne o randze dróg publicznych, o łącznej długości 104,68 km.

Energia elektryczna do Gminy Jeleniewo jest doprowadzana liniami napowietrznymi średniego napięcia do rozdzielni w Suwałkach. Stąd linie średnich napięć doprowadzone są do stacji transformatorowych, z których liniami napowietrznymi niskiego napięcia zasilani są odbiorcy. W istniejącym rozwiązaniu sieci warunki atmosferyczne mają istotny wpływ na pewność zasilania. Warunki bezpieczeństwa w dostawie energii elektrycznej w porównaniu z siecią kablową są gorsze. Na terenie Gminy Jeleniewo istnieją sprzyjające warunki do odnawialnych źródeł energii elektrycznej – elektrownie wiatrowe. Obecnie na terenie gminy zlokalizowano 7 przemysłowych elektrowni wiatrowych (w miejscowościach: Żywa Woda – 5, Okrągłe – 1 oraz Rychtyn 1). Przez teren Gminy Jeleniewo przebiega także zbudowana linia dwutorowa 400 KV, która rozpoczyna się w stacji w Nowej Wsi Ełckiej, przechodzi przez 10 gmin po stronie polskiej, a kończy bieg w litewskiej miejscowości Alytus. Ta właśnie linia łączy nie tylko systemy przesyłowe Polski i Litwy, ale umożliwia powiązanie systemów przesyłowych państw bałtyckich z systemami państw Europy Zachodniej. Długość linii na terenie gminy wynosi 4 km.

Zaopatrzenie gminy w wodę oparte jest o ujęcia wód podziemnych czwartorzędowego poziomu wodonośnego. Woda z ujęć czwartorzędowych jest czerpana z głębokości średnio 100 m ppt. Ujęcia wód podziemnych znajdują się na gruntach miejscowości: Jeleniewo, Białorogi, Szurpiły, Gulbieniszki. Wydajność istniejących ujęć wody jest wystarczająca

dla zaopatrzenia ludności. Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne wód podziemnych oraz możliwość jej ujmowania nie stanowią bariery rozwojowej Gminy.

Sieć wodociągowa jest bardzo dobrze rozwinięta i obejmuje całą gminę Jeleniewo. Możliwe jest zaopatrzenie w wodę wszystkich mieszkańców oraz obiektów usługowych. Stopień zwodociągowania Gminy Jeleniewo w 2014 r. – według danych GUS -wynosił 94%. Łączna długość rozdzielczej sieci wodociągowej wynosiła 150,6 km, zaś liczba przyłączy wodociągowych to 810 szt.

Na obszarze gminy Jeleniewo nie ma zbiorowej oczyszczalni ścieków. Gmina położona jest w bliskim sąsiedztwie miasta Suwałk, które ma bardzo dobrze rozwiniętą sieć kanalizacji sanitarnej, działającą w oparciu o miejską, nowoczesną oczyszczalnię ścieków. Gmina posiada dwa kolektory kanalizacji sanitarnej podłączone do miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej w Suwałkach.

Większość gospodarstw domowych i obiektów usługowych posiada własne urządzenia do gromadzenia ścieków (zbiorniki ścieków sanitarnych) lub przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Na obszarze gminy Jeleniewo nie występują obiekty związane z gromadzeniem i utylizacją odpadów komunalnych. Podmiotem odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Jeleniewo jest Firma Transportowo – Usługowa EKO s.c. ul. Słoneczna 12, 16 - 404 Jeleniewo.

Podmiotem zagospodarowującym odbierane odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Jeleniewo zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania jest Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami w Suwałkach Sp. z o.o., ul. Sejneńska 82, 16-400 Suwałki. Segregowane odpady komunalne zagospodarowywane są przez firmę EKO w instalacji do przetwarzania odpadów zebranych selektywnie w Rutce Tartak.

Podmioty gospodarcze

Struktura podmiotów gospodarczych w Gminie Jeleniewo jest na niskim poziomie przedsiębiorczości wynoszącym 48,4 podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców i odpowiednio 78,2 podmiotów na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym. Według danych GUS na koniec grudnia 2014 r. na terenie Gminy w systemie REGON zarejestrowane były ogółem 153 podmioty gospodarcze, z których 9 należało do sektora publicznego,

a zdecydowana większość bo aż 144 do sektora prywatnego (94,1%).W sektorze prywatnym przewagę stanowi działalność gospodarcza prowadzona przez osoby fizyczne (aż 77,1%), co w obecnych czasach stanowi ogólnokrajowy trend. Ich liczba z roku na rok systematycznie wzrasta od 87 w 2001 roku do 118 w 2014 roku. Ponadto na terenie gminy funkcjonują 4 spółki handlowe (w tym 8 z udziałem kapitału zagranicznego), oraz 8 organizacji pozarządowych (1 fundacja oraz 7 stowarzyszeń i organizacji społecznych). Według struktury wielkości przedsiębiorstw na terenie Gminy zauważyć należy, że dominującą formą wielkości podmiotów gospodarczych są mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników (143 podmioty) stanowiące 93,5% ogółu wszystkich zarejestrowanych podmiotów. Na terenie Gminy działa również 9 małych przedsiębiorstw, zatrudniających do 49 pracowników oraz jedno średnie. Brak dużych firm zatrudniających jest konsekwencją rolniczego charakteru Gminy oraz niskiego poziomu industrializacji obszarów wiejskich. Analizując strukturę branżową podmiotów gospodarczych w latach 2010-2014 stwierdzić należy, że obszar Gminy Jeleniewo skoncentrował się głównie na 2 sektorach gospodarki: "przemysł i budownictwo" (25%) oraz znacznie przodującą w porównaniu do pozostałych grup (70%) - "pozostałej grupy rodzajów działalności" (m.in. handlu). Grupa "rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo", pomimo iż obszar gminy to teren o typowo rolniczym charakterze, osiągnęła najniższy w przeliczeniu na ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych wg grup rodzajów działalności PKD wskaźnik, oszacowany w wysokości zaledwie 5%. Ze względu na podział podmiotów gospodarczych wg sekcji PKD w roku 2014 największa liczba podmiotów gospodarczych działała w sektorze G - handel hurtowy i detaliczny (22%), a także F (budownictwie -14%), S i T (pozostałej działalności usługowej gospodarstw domowych zatrudniających pracowników; gospodarstw domowych produkujących wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby -11%). W branży przetwórstwa przemysłowego (C) działało 10% ogółu podmiotów gospodarczych, a transportu i gospodarki magazynowej (H) 9%.

Rolnictwo

Gmina Jeleniewo jest obszarem głównie rolniczym. Grunty rolne zajmują 77,16% jej powierzchni, w tym grunty rolne zabudowane stanowią 1,49%. Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione zajmują zalewie 10,91% powierzchni gminy. Grunty pod wodami zajmują 4,01% powierzchni gminy tym 3,74% to jeziora. Największy udział ma powierzchnia jeziora Szelment

Wielki (2,73%). Pozostałe jeziora są niewielkie. Według danych Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 roku na terenie analizowanego obszaru funkcjonowało 712 gospodarstw rolnych, z czego niemal wszystkie to gospodarstwa indywidualne (711ob.), prowadzące działalność rolną (698 gospodarstw - 98%). W większość, bo 37,78% stanowią gospodarstwa o powierzchni powyżej 15 ha i jest ich 293. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego na terenie Gminy Jeleniewo wynosi jednak wynosi 15,2 ha. W strukturze użytkowania gruntów dominują użytki rolne (55,85%) i pastwiska trwałe (15,5%).
W uprawach przeważają zboża (w tym zwłaszcza zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi takie jak: żyto, pszenica, owies) oraz ziemniaki. Ze względu na fakt, że grunty użytkowane rolniczo stanowią powyżej połowy ogólnej powierzchni gminy, a większość mieszkańców znajduje zatrudnienie w rolnictwie, ten dział wraz z innymi elementami gospodarki żywnościowej odgrywa największą rolę pod względem ekonomicznym. Na takie wykorzystanie użytków rolnych wpływa przede wszystkim klimat oraz wskaźnik rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Chociaż Gmina Jeleniewo to obszar typowo rolniczy, to w ostatnim okresie spadła liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w sektorach gospodarki ściśle powiązanych z rolnictwem. Dotyczy to zarejestrowanych w Sekcji „A" wg PKD 2001 (REGON) podmiotów gospodarczych których liczba spadła z 13 w 2013 do 7 w 2014.
W szczególności dotyczy podmiotów z działu 01 -uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo. Sytuacja taka prawdopodobnie jest wynikiem braku opłacalności prowadzenia tego typu działalności lub też wysokiej konkurencji w tym sektorze.

3.1.3. ŚRODOWISKO NATURALNE I WALORY ŚRODOWISKOWE

Ukształtowanie terenu

Tereny Gminy Jeleniewo znajdują się w środkowej części mezoregionu Pojezierze Wschodnio suwalskie, będącego częścią Pojezierza Litewskiego, będącym częścią Pojezierza Wschodnio bałtyckiego. Obszar ten jest jednostką fizycznogeograficzną zaliczającą się pod względem klimatycznym, geobotanicznym i geologicznym do Europy Wschodniej.

Ukształtowanie powierzchni terenu Gminy Jeleniewo jest bardzo urozmaicone. Charakterystyczne są rynny polodowcowe tworzące głębokie kaniony, którymi płyną rzeki (np. Czarna Hańcza) oraz zagłębienia, w których powstały jeziora. Rezultatem ostatniego zlodowacenia są również unikalne moreny czołowe – Góra Cisowa, Góra Zamkowa, Góra Krzemieniucha,

typowe wzgórza kemowe – Sidory i Szurpiły, wzgórza drumlinowe – w okolicach Wodziłek, „wiszące doliny” – Dolina Gaciska. Na terenie miejscowości Wodziłki i Udziejek występują równiny zastoiskowe. Powstały one w obniżeniu, utworzonym na przedpolu lodowca z osadzających się najdrobniejszych zawiesin naniesionych przez jego wody roztopowe. Największa różnorodność form glacjalnych występuje w północno –zachodniej części Gminy, w obrębie Suwalskiego Parku Krajobrazowego. Deniwelacje w tym rejonie sięgają do 40 m.

Na terenie Gminy Jeleniewo znajdują się najwyższe wzniesienia Suwalszczyzny: Krzemieniucha (289 m n.p.m.), Cisowa Góra (256 m n.p.m.), Góra Zamkowa (228 m n.p.m.) oraz w części - Góra Jesionowa (252 m n.p.m.). Obecnie na terenie Gminy Jeleniewo nie notuje się zanieczyszczeń środowiska na dużą skalę. Notowane zanieczyszczenia wód są to głównie zanieczyszczenia pochodzenia organicznego (w tym z procesów eutroficznych), zanieczyszczenia powietrza (nieznaczne) są skutkiem niskiej emisji spalin, a zanieczyszczeń gleb metalami ciężkimi nie odnotowuje się. Dokuczliwym tematem jest zanieczyszczanie powierzchni ziemi odpadami stałymi, lecz dzięki systematycznej pracy (w tym edukacyjnej) stan ten ulega systematycznej poprawie. Na obszarze Gminy Jeleniewo występują gleby wykształcone głównie na osadach pozostawionych przez lądolód i jego wody roztopowe, tj. na glinach, piaskach i żwirach. Wyróżnia się tu następujące rodzaje gleb:

- ✓ gleby brunatne kwaśne i wyługowane o zakwaszonej górnej części profilu glebowego w wyniku silnego ługowania węglanu wapnia – stanowią one ok. 30% wszystkich gleb, przeważają we wschodniej i centralnej części gminy;
- ✓ bielicowe i pseudobielicowe – stanowią ok. 20% ogółu, występują na znacznych obszarach wzdłuż zachodnich brzegów jeziora Szelment Wielki, a szczególnie w miejscowościach Leszczewo i Wołownia, ten typ gleb występuje także miejscowo w północno – zachodniej części gminy;
- ✓ gleby brunatne właściwe o odczynie obojętnym –stanowią ok. 40% ogółu, przeważają w zachodniej części gminy;
- ✓ mułowo –torfowe i murszowo –mineralne (gleby bagienne wytworzone na torfowiskach) – stanowią ok. 10% ogółu, zajmują one dna zagłębień bezodpływowych.

Analizując klasy bonitacyjne należy stwierdzić, że gleby w Gminie Jeleniewo mieszczą się między IIIb a VI klasą. Na omawianym terenie można wyróżnić następujące kompleksy glebowo – rolnicze:

- ✓ zbożowo –pastewny mocny;
- ✓ zbożowo –pastewny słaby;
- ✓ żytnio –ziemniaczany bardzo dobry;
- ✓ żytnio –ziemniaczany dobry;
- ✓ żytnio –ziemniaczany słaby;
- ✓ żytnio –łubinowy.

Ochrona przyrody

Na obszarze Gminy Jeleniewo znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- ✓ Suwalski Park Krajobrazowy;
- ✓ 3 rezerwaty przyrody;
- ✓ Obszar Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Północnej Suwalszczyzny";
- ✓ 2 użytki ekologiczne;
- ✓ 18 pomników przyrody;
- ✓ 2 obszary NATURA 2000.

Suwalski Park Krajobrazowy został utworzony na mocy uchwały Nr III/14/76 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Suwałkach z dnia 12.01.1976 r. Aktualnie zasady _funkcjonowania Parku reguluje uchwała Nr XII/92/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22.06.2015 r. w sprawie Suwalskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2015 r., poz. 2120). Powierzchnia Parku wynosi 6 337,66 ha, z czego 3 901,16 ha znajduje się na terenie Gminy Jeleniewo. Na obszarach bezpośrednio graniczących z Parkiem, w celu zabezpieczenia przed szkodliwym oddziaływaniem czynników zewnętrznych, wyznaczona jest otulina o łącznej powierzchni 9 306,24 ha, położona na terenie gmin: Jeleniewo, Przerośl, Rutka Tartak i Wiżajny. Na terenie gminy Jeleniewo otulina Parku ma powierzchnię 2 655,01 ha, co stanowi 28,53% ogólnej jej powierzchni.

Rezerwaty przyrody:

- **Głazowisko Bachanowo nad Czarną Hańczą** –teren terasy nadrzecznej i koryto rzeki zasłane są wielką ilością głazów (ok. 10000 szt.) o różnych rozmiarach. Pochodzą one z rozmycia gliny zwałowej przez wody lodowcowe oraz rzecznolodowcowe i rozmieszczone są w dolinie rzeki Czarnej Hańczy. Na głazach stwierdzono liczne gatunki porostów, m.in. typowe dla terenów

górskich. Rezerwat stanowi własność prywatną i jest użytkowany jako pastwisko, co zabezpiecza głazowisko przed zarośnięciem przez drzewa i krzewy.

- **Głazowisko Łopuchowskie**

– rezerwat o powierzchni 16,06 ha ustanowiony Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 01.07.1988 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (MP nr 21, poz. 193), celem ochrony jest zachowanie nagromadzonych głazów narzutowych stanowiących unikalny zespół form polodowcowych. Obszar rezerwatu w 2/3 powierzchni porasta młody las mieszany, pozostała część użytkowana jest głównie jako pastwisko. Stwierdzono tu ponad 200 gatunków roślin naczyniowych, a na głazach spotykane są rzadkie gatunki porostów;

- Rutka – rezerwat o powierzchni 49,06 ha funkcjonujący zgodnie z rozporządzeniem Nr 7/01 Wojewody Podlaskiego z dnia 30.03.2001 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego Nr 8, poz. 147). Celem jego utworzenia jest zachowanie w stanie naturalnym unikalnego bruku polodowcowego, jeziora Linówek wraz z przyległym torfowiskiem przejściowym, stanowiących istotną wartość ze względów przyrodniczych, naukowych i dydaktycznych. Teren rezerwatu to przede wszystkim łąki i pastwiska, w obrębie których stwierdzono 267 gatunków roślin. Większość gatunków rzadkich i chronionych związana jest z torfowiskiem przejściowym znajdującym się przy brzegu jeziora Linówek.

Klimat

Gmina Jeleniewo leży w obrębie jednej z najzimniejszych dzielnic klimatycznych kraju. Specyfikę surowych warunków klimatycznych stanowią dni mroźne i dni gorące. Dni mroźnych (poniżej - 10°C) średnio w roku jest 66. Dni o najwyższych temperaturach (powyżej 25°C) jest około 25. Przymrozki występują około 137 dni w roku, a okres wegetacyjny trwa około 200 dni. Wiatry wieją głównie z kierunku zachodniego oraz południowo – zachodniego i są silne. Wpływy kontynentalne przejawiają się częstszym, niż w pozostałych regionach kraju, napływem mas powietrza polarnego i kontynentalnego. Charakterystyczna jest długa i mroźna zima, przy stosunkowo ciepłym lecie. Amplituda średnich miesięcznych temperatur dla okresu 1971-2013 wyniosła 65,6ºC (na Stacji w Suwałkach). Średnia temperatura miesięcy zimowych jest najniższa w województwie oraz w Polsce z wyłączeniem terenów górskich. Średnia roczna temperatura powietrza w 2013 r. wynosiła 7,1C. Średnie roczne zachmurzenie w 2013 r. na stacji meteorologicznej

w Suwałkach wyniosło 5,5 oktanta (w 8-stopniowej skali). Największe średnie zachmurzenie występuje od listopada do lutego, a najmniejsze od maja do września. Czas, w ciągu którego bezpośrednie promieniowanie słoneczne docierało do powierzchni ziemi w 2013 r. wynosił średnio 1694 h/rok. Region pod względem wartości średniego usłonecznienia w ciągu roku jest porównywalny do regionów nadmorskich i pogórzy. Średnie usłonecznienie w ciągu doby trwa najkrócej w okresie od listopada do stycznia (średnio poniżej 1,2 h), a najdłużej w okresie od maja do sierpnia (ponad 7 godzin).Dominującą postacią fizyczną zasilania atmosferycznego w regionie są opady deszczu. Opady śniegu stanowią średnio 21-23% sumy rocznej opadów. W 2013 r. roczna suma opadów wyniosła 702 mm. Najwięcej dni z opadem występuje w chłodnej porze roku od listopada do lutego. W skali roku suma opadów letnich przeważa nad opadami zimowymi. Średnia roczna prędkość wiatru w 2013 r. osiągała wartość do 3,5 m/s w Suwałkach, minimalna średnia miesięczna prędkość przypadała na sierpień, a maksymalna na styczeń. Ze szczegółowej analizy struktury wiatru na stacji w Suwałkach w wieloleciu wynika, że dominujący w ciągu roku jest kierunek południowo-zachodni. Na terenie gminy występuje szereg lokalnych topoklimatów w zależności od rzeźby terenu i jego pokrycia, wód gruntowych i powierzchniowych. Warunki klimatyczne regionu należą do bardzo korzystnych latem i korzystnych zimą dla potrzeb turystyki. Jednocześnie sprzyjają wykorzystaniu wiatru. Bonitacja klimatyczna dla potrzeb rolnictwa jest niższa niż przeciętna krajowa.

Jakość wód i stosunki wodne

Jednym z najważniejszych czynników mających wpływ na ogólny stan środowiska przyrodniczego na danym terenie ma jakość i wielkość zasobów wodnych. Możliwość racjonalnego wykorzystania dostępnych zasobów wody stanowi jeden z najważniejszych czynników rozwoju społeczno-gospodarczego gminy. Wielkość dostępnych aktualnie zasobów wody wynika z naturalnych procesów związanych z jej obiegiem w przyrodzie (poziom opadów atmosferycznych, zdolności retencyjne zlewni, warunki infiltracji wód –budowa geologiczna podłoża). Znaczący wpływ na zasoby wodne mają czynniki antropogeniczne (działalność przemysłowa, skażenie wód ściekami, melioracja terenów, regulacja cieków wodnych, zmiany struktury wykorzystywania gruntów, urbanizacja, zwiększenie ilości pobieranej wody). W związku z tym zachodzi konieczność przeciwdziałania niekorzystnym tendencjom prowadzącym do pogarszania jakości wody, a co za tym idzie zmniejszania jej zasobów dyspozycyjnych. Na terenie

Gminy Jeleniewo występuje dobrze rozwinięta sieć wód powierzchniowych. Obszar gminy w przeważającej części obejmuje fragmenty dwóch zlewni: Czarnej Hańczy i Szeszupy. Wschodnia część gminy to niewielki fragment zlewni Szelmentki (dopływ Szeszupy), zaś południowa część jest obszarem bezodpływowym.

Głównym ciekiem wodnym Gminy jest Czarna Hańcza, która przepływa przez północno – zachodnią część gminy tworząc rozległe meandry. Druga co do wielkości jest rzeka Szeszupa, która przepływa przez północną część gminy oraz przez jeziora: Gulbin, Okrągłe i Krejwelek. Największym jeziorem jest Szelment Wielki położony przy wschodniej granicy gminy. Jest to jezioro polodowcowe, jego głębokość maksymalna wynosi 45 m, natomiast średnia -15 m. Kształt akwenu jest wydłużony, długość maksymalna to 6250 m, szerokość maksymalna 1125 m, a średnia szerokość zbiornika wynosi 570 m. Linia brzegowa jest silnie rozwinięta, tworząc szereg półwyspów i zatok. Objętość zbiornika to około 53,5 tys. m^3. Dno jest bardzo zróżnicowane, występuje wiele głęboczków i wypłyceń. Jezioro posiada kilka niewielkich dopływów. Odpływ następuje przez rzekę Szelmentkę, która umożliwia swobodną migrację ryb pomiędzy jeziorami. Na jeziorze Szelment Wielki znajduje się elektryczny wyciąg nart wodnych. Otoczenie jeziora stanowią pastwiska, łąki, pola uprawne i nieużytki. Udział lasów jest niewielki. Do większych jezior należy zaliczyć:
Szurpiły położone w centralnej części gminy oraz Sumowo, Jeglówek i Kopane.
W południowej i środkowej części gminy występują jeziora bezodpływowe: Linówek, Błędne i Leszczewo. Wody powierzchniowe reprezentowane są również przez Staw Turtul utworzony jako spiętrzenie na rzecz młyna w biegu Czarnej Hańczy. Na terenie Gminy Jeleniewo oraz powiatu suwalskiego nie występują główne zbiorniki wód podziemnych. Najbliżej położony jest GZWP Pradolina rzeki Biebrzy (217). Wody zalegają tam w utworach czwartorzędowych, szacunkowe zasoby dyspozycyjne określone są na poziomie 200 tys. m3/d, głębokość zalegania 45 m.

Turystyka i przemysły czasu wolnego

Obszar Gminy Jeleniewo charakteryzuje się wysokim stopniem waloryzacji krajobrazu. Ze względu na niski poziom uprzemysłowienia, mały wskaźnik zanieczyszczenia środowiska funkcja turystyczna urasta na drugą po rolniczej cechę wyróżniającą Gminę na zewnątrz.

Obecnie jednak tylko 5,3% ogółu podmiotów gospodarczych prowadzi działalność w sektorze turystycznym, który w ramach klasyfikacji PKD 2007 mieści się w sekcji I -działalność

związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi. W roku 2014 nastąpił wzrost liczby zarejestrowanych podmiotów w stosunku do roku 2013 (z 5 obiektów do 8), z których połowa oferuje usługi noclegowe. Na terenie Gminy Jeleniewo funkcjonują 3 całoroczne obiekty noclegowe z 71 miejscami. W stosunku do 2013 roku liczba miejsc noclegowych wzrosła z ponad dwukrotnie (nowy obiekt). Podobnie liczba korzystających z noclegów w 2013 roku wynosząca 143 osoby wzrosła do 407 w 2014. Liczba udzielonych noclegów w 2014 wyniosła 1504 (wzrost o 228% w stosunku do 2012 roku). Obiekty agroturystyczne Gminy, silnie zróżnicowane pod względem jakości świadczonych usług oferują różne formy zakwaterowania takie jak: pokoje gościnne, pokoje letniskowe, gospodarstwa agroturystyczne a także przyzagrodowe pola namiotowe i biwakowe. Dodatkowo położenie większości gospodarstwa w malowniczej i atrakcyjnej pod kątem przyrodniczym okolicy, zasobnej w naturalne zbiorowiska leśne czy też zbiorniki wodne, pozwala wzbogacić kierowaną do turystów ofertę w możliwość wypożyczenie łodzi, kajaków, rowerów wodnych, jak również zaproponować organizację wycieczek konnych, rowerowych czy też pieszych.

Na terenie Gminy Jeleniewo działają 54 gospodarstwa agroturystyczne oferujące 658 miejsc noclegowych. Stanowią one znaczący potencjał rozwojowy i wyróżniają Gminę spośród sąsiednich. Teren Gminy Jeleniewo to również gęsta sieć szlaków turystycznych, otwierających przed zwiedzającymi możliwość dogłębnego poznania i satysfakcji odkrycia najbardziej wyjątkowych i atrakcyjnych pod względem przyrodniczo-krajobrazowym miejsc. Na szczególną uwagę zasługuje międzyregionalna (wytyczona przez 5 województw Polski Wschodnie),trasa rowerowa Green V, która na terenie Gminy Jeleniewo przebiega od jeziora Hańcza wzdłuż dróg powiatowych i gminnych oraz drogi wojewódzkiej 655 w kierunku Suwałk.

3.1.4. EDUKACJA I KULTURA

Edukacja

Edukacja w Gminie świadczona jest na poziomie przedszkolnym, podstawowym oraz gimnazjalnym. Aktualnie w gminie funkcjonują: 1 zespół szkół, w skład którego wchodzą Szkoła Podstawowa i Gimnazjum, 2 oddziały przedszkolne oraz Szkoła Podstawowa w Prudziszkach z Punktem Przedszkolnym i Oddziałem Przedszkolnym. Organem finansującym działalność szkół jest Gmina Jeleniewo.

Oddział przedszkolny w Jeleniewie zajmuje się dziećmi od 3 roku życia, do oddziału przedszkolnego w Gulbieniszkach uczęszczają dzieci 5 i 6 letnie.

Oddziały przedszkolne i punkt przedszkolny realizują cele i zadania wynikające z ustawy o systemie oświaty oraz wydanych na jej podstawie aktów wykonawczych, a w szczególności w podstawie programowej wychowania przedszkolnego dla przedszkoli:

- ✓ wspomaga dzieci w rozwijaniu uzdolnień oraz kształtowaniu czynności intelektualnych potrzebnych im w codziennych sytuacjach i w dalszej edukacji;
- ✓ buduje system wartości, w tym wychowuje dziecko tak, żeby lepiej orientowało się w tym co dobre i co złe;
- ✓ kształtuje u dzieci odporność emocjonalną konieczną do racjonalnego radzenia sobie w nowych i trudnych sytuacjach, w tym także do łagodnego znoszenia stresów i porażek;
- ✓ rozwija umiejętności społeczne dzieci, które są niezbędne w poprawnych relacjach z rówieśnikami oraz dorosłymi;
- ✓ stwarza warunki sprzyjające wspólnej i zgodnej zabawie oraz nauce dzieci o zróżnicowanych możliwościach fizycznych i intelektualnych;
- ✓ troszczy się o zdrowie dzieci i ich sprawność fizyczną, zachęca do uczestnictwa w zabawach i grach sportowych;
- ✓ buduje dziecięcą wiedzę o świecie społecznym, przyrodniczym i technicznym oraz rozwija umiejętności prezentowania swoich przemyśleń w sposób zrozumiały dla innych;
- ✓ wprowadza dzieci w świat wartości estetycznych i rozwija umiejętności wypowiadania się poprzez muzykę, małe formy teatralne oraz sztuki plastyczne;
- ✓ kształtuje u dzieci poczucie przynależności społecznej (do rodziny, grupy rówieśniczej i wspólnoty narodowej) oraz postawy patriotyczne;
- ✓ zapewnia dzieciom lepsze szanse edukacyjne poprzez wspieranie ich ciekawości, aktywności i samodzielności, a także kształtuje te wiadomości i umiejętności, które są ważne w edukacji szkolnej;
- ✓ stwarza możliwości dziecku zdolnemu osiągnięcia gotowości do nauki czytania i pisania w wieku nie późniejszym niż piąty, szósty rok życia;
- ✓ kształcenie w dzieciach postaw twórczych wyzwalających zainteresowanie czytaniem i pisaniem poprzez inspirujący charakter zabaw i gier czytelniczych;

- ✓ diagnozowanie i obserwacja rozwoju dziecka.

Celem przedszkola jest:

- ✓ objęcie opieką wszystkich dzieci i zapewnienie im bezpieczeństwa oraz warunków do prawidłowego ich rozwoju;
- ✓ wspomaganie i ukierunkowywanie rozwoju dziecka zgodnie z jego potencjałem i możliwościami rozwojowymi w relacjach ze środowiskiem społeczno- kulturowym i przyrodniczym;
- ✓ umożliwienie dzieciom podtrzymywania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i religijnej;
- ✓ kształtowanie i rozwijanie aktywności dzieci odpowiednio do ich potrzeb oraz możliwości przedszkola;
- ✓ współdziałanie z rodzicami w celu ujednolicenia oddziaływań wychowawczych;
- ✓ przygotowanie dzieci do podjęcia nauki szkolnej.

Cele i zadania przedszkola wynikające z przepisów prawa polegają na:

- ✓ udzielaniu dzieciom pomocy psychologiczno- pedagogicznej;
- ✓ prowadzeniu obserwacji dziecka i dokumentowaniu pracy z dzieckiem;
- ✓ rozpoznawaniu potencjalnych możliwości oraz indywidualnych potrzeb dziecka;
- ✓ wspieraniu dzieci zdolnych i rozpoznawaniu przyczyn trudności w nauce;
- ✓ podejmowaniu działań wychowawczych i profilaktycznych;
- ✓ podejmowaniu działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych;
- ✓ organizowaniu pomocy materialnej dzieciom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.

Szkoła realizuje cele i zadania określone w ustawie o systemie oświaty i przepisach wydanych na jej podstawie, a w szczególności:

- ✓ umożliwia zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do uzyskania świadectwa ukończenia szkoły podstawowej;
- ✓ kształtuje środowisko wychowawcze sprzyjające realizowaniu celów i zadań określonych w ustawie stosownie do posiadanych warunków i wieku uczniów;
- ✓ sprawuje opiekę nad uczniami odpowiednio do ich potrzeb i możliwości szkoły.

Celem nauczania i wychowania jest jak najpełniejszy rozwój i kształtowanie osobowości ucznia poprzez: rozwój umiejętności umysłowych i fizycznych, rozwijanie zainteresowań ucznia, kształtowanie postaw społecznie oczekiwanych, przygotowanie do odpowiedzialnego życia w społeczeństwie, poszanowanie środowiska naturalnego. Absolwenci Gimnazjum w Jeleniewie najczęściej podejmują dalszą edukację w Suwałkach.

Tab. 5. Liczba dzieci uczęszczających do oddziałów przedszkolnych i punktu przedszkolnego w latach 2013-2015

lata	Odział Przedszkolny w Gulbieniszkach	Oddział Przedszkolny w Jeleniewie	Oddział Przedszkolny w Prudziszkach	Punkt Przedszkolny w Prudziszkach
	liczba	liczba	liczba	liczba
2013/2014	46	28	15	10
2014/2015	40	18	10	12
2015/2016	34	18	6	16

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Jeleniewo

Tab. 6. Liczba uczniów w Gminie Jeleniewo w latach 2013-2015

lata	Szkoła Podstawowa w ZS w Jeleniewie	Gimnazjum w ZS w Jeleniewie	Szkoła Podstawowa w Prudziszkach	ogółem
	liczba	liczba	liczba	
2013/2014	181	100	10	291
2014/2015	199	100	9	308
2015/2016	194	95	15	304

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Jeleniewo

Powyższe dane wskazują, że liczba dzieci uczęszczających zarówno do szkół podstawowych, jak i gimnazjum utrzymuje się na podobnym poziomie. Część dzieci zamieszkujących gminę pobiera naukę na poziomie podstawowym i gimnazjalnym w pobliskich miejscowościach (Słobódka, Suwałki, Pawłówka, Jasionowo). Dane te informują o fakcie pobierania nauki na poziomie edukacji elementarnej przez część mieszkańców w miejscowościach poza Gminą, co mogłoby być spowodowane specyfiką nauczania np. specjalnego, indywidualną decyzją rodziców dowożących dzieci do szkół w innych miejscowościach np. z racji wykonywania w tych miejscowościach pracy zawodowej lub innych powodów oraz ograniczoną ilością miejsc przedszkolnych (nie wszystkie dzieci były przyjmowane, nie wszyscy rodzice zapisują dzieci do przedszkola w wieku 3 lat).

Tab. 7. Kadra pedagogiczna w szkołach Gminy rok szkolny 2015/2016

Kadra pedagogiczna			szkoły	
			Zespół Szkół w Jeleniewie	Szkoła Podstawowa w Prudziszkach
	Zatrudnieni w pełnym wymiarze	nauczyciele	30	3
		Pedagog szkolny	0,5	0
	Zatrudnieni w niepełnym wymiarze		6	3
	obsługa		10	3/5 et.

Placówki edukacji dzieci i młodzieży w gminie Jeleniewo realizują zróżnicowaną ofertę zajęć pozalekcyjnych oraz w obrębie pomocy psychologiczno - pedagogicznej i materialnej.

Tab. 8. Pomoc pedagogiczna, zajęcia pozalekcyjne i uczestnicy zajęć w roku szkolnym 2015/2016

Zajęcia	Szkoła Podstawowa w Jeleniewie	Gimnazjum w Jeleniewie	Szkoła Podstawowa w Prudziszkach
Dydaktyczno-wyrównawcze	41	35	-
Korekcyjno-kompensacyjne	25	17	-
socjoterapeutyczne, psychoedukacyjne	-	-	-
Zajęcia rewalidacyjne	2	3	-
logopedyczne	33	-	-
Dofinansowanie wyprawki szkolnej	19	2	-
Refundacja obiadów GOPS Jeleniewo	135	41	14
Owoce i warzywa	145	-	15
Szklanka mleka	239	-	15
Zajęcia pozalekcyjne			
Sportowe	-	141	-
Wolontariat	-	28	-
Koła zainteresowań informatyczne, techniczne, przedmiotowe, artystyczne, sportowe i inne (teatralne, plastyczne, komputerowe)	73	141	-
inne	-	-	-

Źródło: informacje z Zespołu Szkół w Jeleniewie i Szkoły Podstawowej w Prudziszkach.

Szkoły w Gminie posiadają szeroki katalog zajęć zaadresowanych do uczniów wykazujących trudności szkolne oraz oferują zajęcia kształtujące i rozwijające różnorodne zainteresowania dzieci i młodzieży, zajęcia dydaktyczno- wychowawcze i inne (korekcyjno-kompensacyjne, rewalidacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne, korygujące wady postawy). W Zespole Szkół w Jeleniewie kultywowane są tradycje wolontariatu. Szkoły z Gminy Jeleniewo zapewniają dożywianie dzieciom i młodzieży przy współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Jeleniewie.

KULTURA

Infrastrukturę kultury w Gminie Jeleniewo tworzą 2 obiekty:

1) Gminna Biblioteka Publiczna w Jeleniewie:

W budynku Gminnej Biblioteki Publicznej znajdują się następujące placówki:

- ✓ Gminna Biblioteka Publiczna pełniąca funkcje biblioteki i domu kultury, w tym sala widowiskowa, pomieszczenia zbioru książek i wypożyczalnia;
- ✓ pomieszczenia wykorzystywane przez zespól śpiewaczy „Jaćwież" i „Kapela Fest";
- ✓ Ochotnicza Straż Pożarna w Jeleniewie wraz z pomieszczeniem garażowym;
- ✓ oddziały przedszkolne.

Gminna Biblioteka Publiczna jako samorządowa instytucja kultury działa w oparciu o własny statut, który jako cel podstawowy zakłada zaspokajanie potrzeb kulturowych mieszkańców. Do najważniejszych działań należy ochrona i kultywowanie dziedzictwa kulturowego gminy oraz edukacja kulturalna lokalnej społeczności.

Przy Gminnej Bibliotece Publicznej działają: zespół śpiewaczy „Jaćwież" i „Kapela Fest".

Na terenie Gminy Jeleniewo organizowane są cykliczne imprezy:

- ✓ Dożynki Gminne;
- ✓ Piknik Jaćwieski;
- ✓ Święto Rodziny;
- ✓ Ferie i wakacje w bibliotece;
- ✓ Spotkanie z kolędą

2) Izba Pamięci Jaćwieskiej w Szurpiłach

Izba znajduje się w Szurpiłach, w parterowym budynku z dostępem dla osób niepełnosprawnych w otoczeniu którego znajduje się parking, ławki, tablica informacyjna. Izba powstała w ramach Projektu „Dziedzictwo jaćwieskie atrakcją Pojezierza Suwalskiego -Izba Pamięci Jaćwieskiej z infrastrukturą techniczną w Szurpiłach" współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rybackiego z Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013". Ekspozycję Izby współtworzą:

- ✓ makieta w szklanej podłodze przedstawiająca fragment Góry Zamkowej z otaczającymi ją jeziorami (ze sceną ataku Rusinów na Jaćwingów);
- ✓ repliki zabytków znalezionych w Szurpiłach i okolicach Góry Zamkowej;
- ✓ tablice szklane podświetlane z historią badań archeologicznych w Szurpiłach oraz historią Jaćwieży;
- ✓ mapa szklana podświetlana z podziałem plemiennym Prus w XIII w.;
- ✓ animacja przedstawiająca wygląd Góry Zamkowej w czasach jaćwieskich;
- ✓ film artystyczny o legendzie Góry Zamkowej.

Uzupełnieniem oferty Izby Regionalnej jest trasa turystyczna „Tropem Szjurpy" na Górę Zamkową na którą składają się drewniane tablice informacyjne.

Dziedzictwo kulturowe

W Jeleniewie do szczególnie atrakcyjnych i zabytkowych obiektów należą:

- ✓ Kościół Parafialny pod wezwaniem Najświętszego Serca Pana Jezusa w Jeleniewie;
- ✓ cmentarz rzymskokatolicki;
- ✓ cmentarz żydowski.

Do pozostałych zabytków godnych odwiedzenia na terenie gminy Jeleniewo należą:

- ✓ cmentarz z okresu I Wojny Światowej w Rutce;
- ✓ molenna staroobrzędowców w Wodziłkach;
- ✓ obiekty mieszkalne z początku XX wieku we wsiach Turtul, Udziejek, Podwysokie Jeleniewskie, Rutka, Wodziłki i Szurpiły;
- ✓ wykopaliska z epoki Jaćwingów w okolicach góry Cmentarnej.

Zgodnie z lokalną praktyką wykonawczą i w lokalnym dialekcie charakterystycznym dla tego terenu śpiewa zespół folklorystyczny „Jaćwież”, który powstał w 1998 roku. Zespół ten reprezentuje miejscowość Jeleniewo i Gminę na wielu imprezach, które odbywają się w północno – wschodniej Polsce.

W 2013 roku powstał drugi zespół muzyczny – „Kapela Fest”. Zespół śpiewa piosenki ludowe i okolicznościowe. W zespole występują instrumenty muzyczne: akordeony i bęben.

Próby zespołu „Jaćwież” oraz „Kapeli Fest” odbywają się w budynku Gminnej Biblioteki Publicznej w Jeleniewie.

3.1.5. ZDROWIE I OPIEKA ZDROWOTNA

W Jeleniewie funkcjonuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „CORDIS”, który świadczy usługi zdrowotne w zakresie opieki lekarza rodzinnego oraz specjalistów w dziedzinie ginekologii, pediatrii, kardiologii i neurologii. W Jeleniewie funkcjonuje gabinet stomatologiczny oraz apteka. Wg danych ze sprawozdań Ośrodka Zdrowia w 2014 roku mieszkańcom gminy Jeleniewo udzielono 6764 porad lekarskich, a w 2015 roku 6894 porad.

Informacje uzyskane w NZOZ wskazują, że mieszkańcy zwracają się najczęściej z problemami zdrowotnymi takimi jak: choroby układu krążenia, problemy zwyrodnieniowe, neurologiczne, cukrzyca i tarczyca. Opiekę medyczną sprawuje: lekarz Podstawowej Opieki Zdrowotnej, pielęgniarka POZ i higieny szkolnej, pielęgniarka środowiska oraz położna. Realizowana jest profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży w następujących formach:

- ✓ fluoryzacja;
- ✓ szczepienia;
- ✓ bilanse;
- ✓ pogadanki w szkole;
- ✓ wizyty patronażowe;
- ✓ profilaktyka położnicza.

Realizowane są również programy profilaktyczne dla dorosłych takie jak: profilaktyka chorób układu krążenia i gruźlicy.

W Ośrodku Zdrowia w Jeleniewie jest zarejestrowanych około 2000 pacjentów. Ośrodek zatrudnia 9 lekarzy, w tym: rodzinny (2), pediatra (2), internista (5) oraz pielęgniarki (4) i położną.

3.1.6. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Bezpieczeństwu publicznemu zagraża przestępczość, która jest zjawiskiem dynamicznym i podobnie jak społeczeństwo, podlega rozwojowi. Choć stanowi margines życia społecznego, poprzez swą intensywność i częstotliwość może mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciskać dotkliwe piętno na jej funkcjonowaniu.

Nad bezpieczeństwem i porządkiem publicznym w gminie Jeleniewo pieczę sprawuje Posterunek Policji w Rutce Tartak. Funkcjonariusze realizują działania prewencyjne, w tym interwencje bieżące na terenie Gminy Jeleniewo.

Funkcjonariusz pełniący obowiązki dzielnicowego na terenie gminy Jeleniewo wykonuje zadania służby obchodowej w podległym rejonie służbowym, uczestniczy w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego, współpracuje z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Jeleniewie, kuratorami zawodowymi i społecznymi Sądu Rejonowego w Suwałkach, placówkami oświatowymi na terenie gminy Jeleniewo. Dodatkowo policjanci wykonujący czynności służbowe zabezpieczają imprezy plenerowe, kulturalne oraz sportowe.

Tabela 9. Przestępstwa popełnione w Gminie w 2014 i 2015 roku

Lp.	**Rodzaj przestępstwa**	**liczba przestępstw**	
		2014	**2015**
1	Kradzież z włamaniem	3	2
2	Kradzież	5	8
3	Zniszczenie mienia	1	0
4	Kierowanie w stanie nietrzeźwości	12	8
5	Naruszenie zakazu sądowego	3	0
6	Znęcanie się nad rodziną	6	3
7	Uchylanie się od alimentów	0	0
8	Uszkodzenie ciała	0	1
9	Pobicie	1	1
10	Pobicie z użyciem niebezpiecznego narzędzia	0	0
11	Wyrąb i kradzież drzewa	0	0
12	Podrobienie dokumentu	0	1

13	Oszustwo	1	0
14	Stalking	1	1
15	Przywłaszczenie	2	0
16	Kłusownictwo	0	0
17	Groźby karalne	0	0

Źródło: Posterunek Policji w Rutce-Tartak

Na terenie Gminy Jeleniewo przeprowadzono łącznie 25 postępowań przygotowawczych. Najwięcej o kierowanie w stanie nietrzeźwości oraz o kradzieże – po 8 postępowań. Ponadto zostały przeprowadzone 3 postępowania o znęcanie się nad rodziną, 2 postępowania o kradzież z włamaniem oraz po jednym postępowaniu o uszkodzenie ciała, pobicie, podrobienie dokumentu i stalking. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia powyższa tabela.

W kategorii kradzież z włamaniem nastąpił spadek postępowań o 1 w stosunku do 2014 roku i o 3 w stosunku do roku 2013, o 2 w stosunku do roku 2012 i 2011 oraz o 6 w stosunku do roku 2010. Jest to najniższa ilość postępowań w tej kategorii od 2010 roku.

W przepadku kradzieży nastąpił wzrost o 3 postępowania w stosunku do roku 2014 oraz o 2 w stosunku do roku 2013. Jest taka sama ilość postępowań w tej kategorii jak w roku 2012. Mniej o 6 niż w roku 2011 i mniej o 1 niż w roku 2010.

Postępowań przygotowawczych o kierowanie samochodem w stanie nietrzeźwości jest o 4 mniej niż w roku 2014, o 8 mniej niż w roku 2013, o 3 mniej niż w roku 2011, o 2 więcej niż w roku 2010.

Postępowań o znęcanie się nad rodziną w roku 2015 przeprowadzono o 3 mniej niż w 2014 roku, o 4 mniej niż w roku 2013, o 1 więcej niż w roku 2012, o 3 więcej niż w roku 2011 i o 7 mniej niż w roku 2010.

W pozostałych kategoriach przeprowadzono pojedyncze postępowania.

3.2. SYTUACJA GMINY W ZAKRESIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Identyfikacja problemów społecznych jest złożoną sprawą, wymaga rozpoznania wielu współzależności społecznych, analizy nie tylko jednostkowych losów mieszkańców, lecz zauważenia pewnych ogólnych trendów i zjawisk.

W wyniku wnikliwej wielopłaszczyznowej analizy wyłoniono problemy najbardziej widoczne i mające niekorzystny wpływ na rozwój, integrację, sytuację życiową mieszkańców Gminy.

3.2.1. SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ, UBÓSTWO I NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Na terenie Gminy Jeleniewo wsparcie i pomoc społeczną można uzyskać w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej oraz w zakresie lecznictwa odwykowego w Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniewie powstał w 1990 roku na mocy uchwały Nr VIII/34/90 Gminnej Rady Narodowej w Jeleniewie z dnia 28 lutego 1990 r. Zasięgiem działania obejmuje teren Gminy Jeleniewo. Realizuje zadania własne Gminy oraz zadania administracji rządowej zlecone Gminie zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2015r., poz. 163 ze zm.) oraz innych ustaw dotyczących pomocy społecznej, stypendiów i zasiłków szkolnych oraz przepisów wykonawczych wydanych na podstawie uchwał Rady Gminy Jeleniewo.

Zadaniem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniewie jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości oraz zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Właściwa diagnoza środowiska, w tym trudności natury fizycznej, psychicznej i społecznej, problemy socjalno-bytowe oraz wszelkie wynikające z tego konsekwencje – stanowią podstawę świadczenia wsparcia i stosownych form pomocy.

Do zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniewie należy przyznawanie i wypłacanie zasiłków pieniężnych, udzielanie pomocy rzeczowej, schronienia, posiłku, ubrania – osobom tego pozbawionym, świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, pokrywanie wydatków na świadczenia zdrowotne, sprawienie pogrzebu, opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i zdrowotne wobec osób rezygnujących z zatrudnienia dla sprawowania opieki nad najbliższym członkiem rodziny oraz częściowe pokrycie kosztów utrzymania dla osób umieszczonych w domach pomocy społecznej, a także świadczenie innych form pomocy pozamaterialnej w ramach pracy socjalnej. Oprócz pomocy pieniężnej świadczone są inne formy pomocy najbardziej potrzebującym osobom. Nie tylko w wymiarze materialnym, ponieważ pracą socjalną w 2015 r. objęto 170 rodzin. Praca socjalna jest rozumiana jako

działalność zawodowa, kierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Zadania te mogą być spełnione przy uwzględnieniu bieżących, pilnych potrzeb socjalno-bytowych osób i rodzin oraz programowaniu działań wzmacniających i aktywizujących osoby i rodziny do odzyskiwania umiejętności samodzielnego pokonania trudności przy maksymalnym wykorzystaniu lokalnego potencjału.

Działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniewie są kierowane głównie wobec osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną. Grupy najbardziej zagrożone tymi zjawiskami to:

- ✓ długotrwale bezrobotni;
- ✓ rodziny niepełne (samotnie wychowujący dzieci);
- ✓ rodziny niewydolne lub nieporadne w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego i w zakresie opiekuńczo wychowawczym z powodu uzależnień lub niepełnosprawności w rodzinach niepełnych i wielodzietnych;
- ✓ osoby o niskim poziomie wykształcenia;
- ✓ osoby żyjące w bardzo trudnych warunkach mieszkaniowych;
- ✓ przewlekle chorzy, niepełnosprawni, chorzy psychicznie;
- ✓ starsze osoby, w tym samotne;
- ✓ osoby opuszczające zakłady karne;
- ✓ rodziny wielodzietne o niskim statusie ekonomicznym;
- ✓ dzieci i młodzież ze środowisk zaniedbanych.

Według ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. pomocy udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa; sieroctwa; bezdomności; bezrobocia; niepełnosprawności; długotrwałej lub ciężkiej choroby; przemocy w rodzinie; potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności; bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych; braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo – wychowawcze; trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą; trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego; alkoholizmu lub narkomanii; zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej; klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej kwalifikowanie do świadczeń pomocy społecznej odbywa się w oparciu o ustalenie sytuacji dochodowej oraz problemów danej rodziny. W większości rodzin uzyskujących wsparcie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniewie występują niskie dochody, które kształtują się poniżej ustawowego kryterium dochodowego kwalifikującego do świadczeń pomocy społecznej oraz problemy, które powodują trudną sytuację ekonomiczną rodziny.

Tabela 10. Powody udzielania pomocy społecznej w latach 2013-2015

	Powody udzielenia pomocy	**2013 r.** **Liczba rodzin /liczba osób w rodzinach**	**2014 r.** **Liczba rodzin /liczba osób w rodzinach**	**2015 r.** **Liczba rodzin /liczba osób w rodzinach**
1	ubóstwo	109/413	121/458	109/410
2	sieroctwo	9/30	7/23	3/17
3	bezdomność	3/3	5/5	6/6
4	Potrzeba ochrony macierzyństwa	3/17	0/0	5/24
	- w tym wielodzietność	3/17	0/0	4/20
5	bezrobocie	45/121	43/113	35/94
6	niepełnosprawność	54/163	48/131	42/112
7	Długotrwała lub ciężka choroba	23/77	24/80	28/78
8	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	161/725	136/609	133/601
	- w tym rodziny niepełne	17/56	19/66	15/52
	- w tym rodziny wielodzietne	73/393	71/392	54/297
9	Przemoc w rodzinie	5/26	4/23	3/7
10	alkoholizm	14/26	17/39	10/20
11	narkomania	0/0	0/0	0/0
12	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2/2	0/0	1/1
13	Zdarzenia losowe	2/8	2/4	0/0
14	Klęska żywiołowa	0/0	0/0	0/0

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2013, 2015 i 2015 dla Gminy Jeleniewo

Najczęściej występująca dysfunkcją, która stała się przyczyną trudnej sytuacji życiowej wielu rodzin jest bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, któremu zazwyczaj towarzyszą inne dysfunkcje. Z pomocy z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego korzystało wiele rodzin (w 2013 r. - 161 rodzin; w 2014 r. - 136 rodzin; w 2015 r. - 133 rodziny). Pomoc świadczona była również z powodu ubóstwa (2013 r. - 109; 2014 r. - 121; natomiast w 2015 r. - 109 rodzin); bezrobocia (w 2013 r. - 45 rodzin; 2014 r. - 43 rodziny; w 2015 r. - 35 rodzin), długotrwałej choroby (w 2013 r. - 23 rodziny; w 2014 r. - 24 rodziny; w 2015 r. - 28 rodzin), oraz z powodu niepełnosprawności (w 2013 r. - 54 rodziny, w 2014 r. - 48 rodzin; natomiast w 2015 r. - 42 rodziny).

Pomoc w formie zasiłku okresowego przyznawana jest najczęściej z powodu braku możliwości zatrudnienia, długotrwałej choroby i niepełnosprawności oraz osobom które nie posiadają własnych źródeł dochodu lub posiadany dochód jest niższy od kryterium dochodowego.

Zasiłki celowe przyznawane są osobom bezrobotnym, chorym, niepełnosprawnym, rodzinom wielodzietnym, znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z przeznaczeniem na częściowe zaspokojenie niezbędnych potrzeb bytowych, między innymi na zakup opału, żywności, leków oraz odzieży i obuwia.

Realizacja wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania" jest realizowana w formie dożywiania dzieci w szkołach, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego. Powyższa pomoc wymaga udziału środków finansowych własnych gminy nie mniejszych niż 20,00% oraz 80,00% środków dotacji przyznanej przez Wojewodę Podlaskiego. W ramach tego zadania gminny ośrodek pomocy społecznej współpracuje z różnymi szkołami. Są to szkoły z terenu Gminy jak i również gmin ościennych i miasta Suwałk. Dzieci we wszystkich szkołach korzystają z pełnego obiadu lub posiłku jednodaniowego w postaci drugiego dania. Świadczenie w formie gorącego posiłku przysługuje bezpłatnie świadczeniobiorcy, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% dochodu, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniewie świadczy pomoc w formie usług opiekuńczych i opieki nad osobami starszymi. Usługi te są częściowo odpłatne. Mieszkańcy Gminy Jeleniewo, którzy ze względu na stan zdrowia lub wiek nie są w stanie funkcjonować w środowisku

są umieszczane w domach pomocy społecznej. Są to osoby samotne, wymagające stałej całodobowej opieki, niezdolne do samodzielnej egzystencji.

Ponadto Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej kieruje osoby z zaburzeniami psychicznymi do Ośrodka Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Lipniaku lub Środowiskowego Domu Samopomocy w Białej Wodzie. Kierowanie do Ośrodka ma na celu zapewnienie usług opiekuńczych i posiłku dla tych osób, które ze względu na zaburzenia psychiczne wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych. Korzystanie z usług Ośrodka pozwala na zwiększenie umiejętności samoobsługi, zaradności życiowej i funkcjonowania w codziennym życiu a zwłaszcza zagospodarowanie czasu wolnego.

Tabela 11. Świadczenia pomocy społecznej udzielone w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jeleniewie – dane za lata 2013-2015

Lp.	Rodzaje pomocy	2013 r. Ilość osób	2014 r. Ilość osób	2015 r. Ilość osób
Świadczenia pieniężne				
1.	Zasiłek stały	8	9	12
2.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	8	9	12
3.	Zasiłek okresowy	63	67	45
4.	Zasiłki celowe	197	190	105
5.	Posiłki:	328	271	258
	- dzieciom	326	269	256
	-innym osobom (zwłaszcza samotnym, starszym, niepełnosprawnym)	2	2	2
6.	Usługi opiekuńcze	2	1	2
7.	Odpłatność za pobyt w domach pomocy społecznej	2	3	3

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2013, 2014 i 2015 dla Gminy Jeleniewo

Dane liczbowe wskazują, że w okresie 2013 – 2015 r. wzrosła liczba osób, które uzyskały prawo do zasiłku stałego (w 2013 r. – 8 osób; 2014r. – 9 osób; 2015 r. – 12 osób). Wystąpił spadek liczby świadczeniobiorców zasiłku okresowego i celowego, gdzie główną przesłanką ubiegania się o świadczenie był fakt wystąpienia ubóstwa, bezrobocia, choroby i niepełnosprawności. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniewie realizuje również zadania o systemie oświaty – przyznaje i wypłaca stypendia i zasiłki szkolne. W analizowanych latach spadła liczba uczniów uprawnionych do stypendiów socjalnych.

Tab. 12. Stypendia socjalne dla uczniów i zasiłki szkolne

Rodzaj pomocy	2013 r. Ilość osób	2014 r. Ilość osób	2015 r. Ilość osób
Stypendia socjalne dla uczniów i zasiłki szkolne	187	207	184

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2013, 2014 i 2015 dla Gminy Jeleniewo

Gminny Ośrodek Pomocy społecznej w Jeleniewie w ramach działań na rzecz rodziny i podopiecznych współpracuje z organizacjami i instytucjami, które udzielały podopiecznym Ośrodka wsparcia w takich obszarach jak:

- ✓ kierowanie do Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności celem ustalenia stopnia niepełnosprawności,
- ✓ współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Suwałkach celem aktywizacji osób bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej, między innymi organizowanie prac społecznie użytecznych,
- ✓ współpraca z instytucjami i organizacjami z terenu Gminy i powiatu, tj. szkołami, policją, służbą zdrowia, Gminną Komisją Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii,
- ✓ pomoc w załatwianiu spraw urzędowych (pisanie podań, pozwów, odwołań, wniosków o stypendia szkolne, o dodatki mieszkaniowe, zasiłki rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego),
- ✓ udziela pomocy podopiecznym w załatwianiu spraw urzędowych,
- ✓ współpracuje z pedagogiem szkolnym, kuratorami zawodowymi, sądem oraz policją w celu poprawy funkcjonowania rodziny.

3.2.2 BEZROBOCIE

Problem bezrobocia stanowi jeden z najtrudniejszych problemów społeczno-gospodarczych nie tylko w skali krajowej ale również lokalnej oraz na poziomie osobistym i rodzinnym. Bezrobotnym w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy jest osoba, która:

- ✓ ukończyła 18 rok życia (pełnoletnia);
- ✓ nie ukończyła 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn;
- ✓ aktualnie nie uczy się na żadnym szczeblu kształcenia lub nie jest skierowana na szkolenie przez Powiatowy Urząd Pracy w Suwałkach;
- ✓ jest zameldowana lub pozostaje w naszym kraju legalnie lub jej pobyt może zostać zalegalizowany (azyl polityczny, karta stałego lub czasowego pobytu, obywatele UE).

Tab. 13. Osoby bezrobotne w Gminie Jeleniewo

	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Osoby bezrobotne ogółem, w tym:	114	64	80
z prawem do zasiłku	13	0	0

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2013, 2014 i 2015 dla Gminy Jeleniewo

Główną jednostką kontrolującą i stymulującą sytuację bezrobotnych na rynku Gminy Jeleniewo, to Powiatowy Urząd Pracy w Suwałkach. W Gminie Jeleniewo na koniec 2015r. zarejestrowanych było 80 osób bezrobotnych, co stanowi 4,20 % wszystkich mieszkańców gminy w wieku produkcyjnym. W stosunku do roku 2014 zwiększyła się liczba osób bezrobotnych (wzrost o 16 osób). Od roku 2014 nie odnotowano osób bezrobotnych z prawem do zasiłku. Większość bezrobotnych stanowiły osoby poprzednio pracujące.

Struktura bezrobotnych przedstawia się następująco:

- bez kwalifikacji zawodowych – 28 osób;
- bez doświadczenia zawodowego – 18 osób;
- do 30 roku życia – 34 osoby;
- długotrwale bezrobotne – 36 osób;
- powyżej 50 roku życia – 16 osób;

- posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia – 11 osób;
- niepełnosprawni – 5 osób.

Zatrudnienie

Zgodnie z danymi GUS wg PKD 2007, na koniec 2014 roku na terenie Gminy Jeleniewo liczba pracujących wynosiła 180 osób, w tym ponad połowę (52%) stanowiły kobiety. Należy zauważyć, ze na przestrzeni ostatnich lat liczba osób zatrudnionych poza rolnictwem w Gminie Jeleniewo wyraźnie wzrasta (o ponad 33% w stosunku do roku 2009). Szczególnie dotyczy to mężczyzn, w których przypadku zatrudnienie od 2009 roku wzrosło o 83%. Tendencje tę obrazuje również rosnący nieustannie na przestrzeni ostatniej dekady wskaźnik liczy pracujących na 1000 mieszkańców, który z poziomu 36 w 2006 roku wzrósł do 57 w 2014 roku.

3.2.3. PROBLEM UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie należą do najpoważniejszych problemów społecznych. Zjawiska te powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Mają istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, jak również na ogólny stan zdrowia, zdolność do konkurencji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy oraz relacje rodzinne i międzyludzkie.

Do przyczyn popadania w alkoholizm można zaliczyć uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utratę zatrudnienia, natomiast narkomanii sprzyjają powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie oraz fakt, że narkotyki często są traktowane jako ucieczka od codzienności, środek obronny przed trudnościami, sposób na rozładowanie stresu i konfliktów oraz poszukiwanie nowych wrażeń i doznań. Przemoc w rodzinie jest z kolei patologią mającą w wielu przypadkach swoje źródło w ubóstwie i uzależnieniach. Jej ofiarami są osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Na ogół należą do nich kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

By skutecznie przeciwdziałać problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminować ich niekorzystny wpływ na społeczeństwo, konieczne jest prowadzenie działań

związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów oraz integracją społeczną osób nimi dotkniętych. Na szczeblu gminnym działania te wyznaczane są w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, a także przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Gmina Jeleniewo realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w zakresie prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Ponadto realizuje także zadania wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii, w oparciu o Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii, który uchwalany jest corocznie przez Radę Gminy Jeleniewo.

Działania wynikające z Programu inicjuje i realizuje Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Jeleniewie.

Tabela 14. Liczba osób objętych działaniami Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii

Działania Komisji	2014	2015
Liczba złożonych wniosków o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia uzależnienia od alkoholu	7	5
Liczba osób zmotywowanych do dobrowolnego poddania się leczeniu odwykowemu	0	0
Osoby skierowane na badanie przez biegłych	3	0
Liczba wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu uzależnienia	3	1

Źródło: dane GKPiRPAiN

Z danych Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Jeleniewie wynika, iż w 2014 roku wpłynęło 7 wniosków, natomiast w 2015 roku 5 wniosków celem rozpoczęcia procedury zobowiązania do leczenia uzależnienia od alkoholu. Na

podstawie analiz wniosków zgłoszonych do Komisji ustalono, że w ok. 25 % wniosków pojawiają się informacje dotyczące stosowania przemocy w rodzinie.

Życie osoby uzależnionej jest skoncentrowane wokół patologicznego picia alkoholu, prób zaprzestania, ograniczania picia, załamywania się tych prób. Uzależnienie od alkoholu polega na niezdolności do kontrolowania picia i jest podstawową chorobą, z którą alkoholik nie może sobie sam poradzić i której obecności zaprzecza oraz nie chce się leczyć.

U uzależnionych występuje wiele poważnych zaburzeń zdrowia, typowe uszkodzenia dotyczą: wątroby, przewodu pokarmowego, układu krążenia i endokrynnego, odpornościowego i nerwowego. Uzależnienie od alkoholu przyczynia się do występowania: chorób nowotworowych, wypadków, inwalidztwa, natomiast zażywany w okresie ciąży może powodować uszkodzenie płodu. Zwiększa ryzyko zgonu, powoduje zaburzenie funkcjonowania społecznego i zawodowego powodując między innymi zjawiska: stosowanie przemocy w stanie intoksykacji, absencja, utarta pracy, kłopoty z prawem, kłótnie i awantury oraz inne trudności w kontaktach interpersonalnych.

Uzależnienie członka rodziny powoduje zaburzenia w funkcjonowaniu wszystkich członków rodziny (pełnienie ról społecznych, relacje wewnątrzrodzinne, funkcjonowanie poza rodziną), wprowadza niepokój, chaos i zamęt, cierpienie, bezradność, deprywację potrzeb (czasem nawet elementarnych potrzeb tj. pożywienie, ubranie, sen), które mogą popychać niepijących członków rodziny do podejmowania zachowań ryzykownych (upijanie się by poczuć stan ulgi, nadmierne zażywanie leków uspakajających) i nieakceptowanych społecznie (np. wagary, wandalizm). Z całą pewnością uzależnienia przyczyniają się do rozpadu życia rodzinnego i stanowią poważne zagrożenia dla rozwoju dzieci i młodzieży wychowujących się w rodzinach dotkniętych tym problemem.

Współuzależnienie dotyczy współmałżonków, rodziców, dorastających dzieci i innych osób najbliższych ofierze nałogu. Polega na koncentrowaniu swojego życia wokół alkoholu, ciągłe myślenie o tym, czy on się dziś napije, czy nie; co jeszcze można zrobić, by się nie napił, jak się zachować gdy wróci do domu pod wpływem alkoholu. Życie tych osób przestaje być zależne od ich decyzji, a zaczyna zależeć od alkoholika, alkoholu.

W ramach zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej w Urzędzie Gminy funkcjonuje Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Wobec osób uzależnionych od alkoholu, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, systematycznie zakłócają spokój

lub porządek publiczny, a także po wezwaniu przez GKRiRPAiN nie godzą się dobrowolnie poddać leczeniu, podejmowane są czynności zmierzające do orzeczenia przez sąd rejonowy o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu.

SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE JELENIEWO

W świetle ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie za przemoc uznaje się jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą"

Uchwałą nr IV/17/2011 z dnia 31 stycznia 2011r. Rada Gminy Jeleniewo uchwaliła Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2015, a następnie uchwałą nr XIV.84.2016 z dnia 15 marca 2016 r. na lata 2016-2020. Zadaniem Programu jest wprowadzenie w życie działań mających na celu udzielanie pomocy ofiarom przemocy rodzinnej, a także podejmowanie odpowiednich działań wobec sprawców przemocy oraz zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na zjawisko przemocy w rodzinie.

Wójt Gminy Jeleniewo w dniu 30 maja 2011r. Zarządzeniem Nr 40/2011 powołał Zespół Interdyscyplinarny w skład którego weszli przedstawiciele następujących instytucji:

1. Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Jeleniewie,
2. Zespołu Szkół w Jeleniewie,
3. Posterunku Policji w Rutce Tartak,
4. Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „CORDIS",
5. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach,
6. Sądu Rejonowego w Suwałkach,
7. Fundacji „EGO" w Suwałkach,
8. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniewie.

Z danych ewidencji ludności (stan na dzień 31.12.2015 r.) wynika, iż w Gminie Jeleniewo zamieszkuje 3194 mieszkańców, z czego 1558 stanowią kobiety, co daje 48,8%. Dominującą grupą wiekową są mężczyźni w wieku między 20 a 65 rokiem życia – 1050 osób oraz kobiety w wieku między 20 a 60 rokiem życia – 887 osób.

Podstawowe założenia procedury „Niebieska Karta" oraz zobowiązanie do jej prowadzenia zostały uregulowane w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390). Rozporządzenie w sprawie procedury „Niebieska Karta" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta" zostało wydane przez Radę Ministrów w dniu 13 września 2011 roku (Dz. U. Nr 209, poz. 1245) zwane dalej rozporządzeniem NK.

Poza treścią ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz rozporządzenia NK, do podstaw prawnych realizacji procedury Niebieskie Karty należy zaliczyć przepisy regulujące funkcjonowanie poszczególnych służb obowiązanych do realizacji procedury. Wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta A" przez przedstawiciela jednego z pięciu podmiotów: policji, pomocy społecznej, oświaty, ochrony zdrowia, gminnej komisji profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.

Tabela 15. Liczba założonych „Niebieskich Kart" w latach 2013 - 2015

Lata	2013	2014	2015
Liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta – A"	14	13	7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Jeleniewo

Podejmowanie interwencji wobec rodzin dotkniętych przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieska karta". Do przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Jeleniewo w 2013 roku wpłynęło 14 „Niebieskich Kart", w 2014 roku – 13, natomiast w 2015 roku – 7. W ostatnim czasie zauważalna jest tendencja spadkowa dotycząca ilości założonych „Niebieskich Kart". Osobami pierwszego kontaktu z osobą doznającą przemocy w rodzinie jak wynika z analizy dokumentów są najczęściej funkcjonariusze policji.

Tabela 16. Liczba interwencji domowych z powodu znęcania się nad rodziną

Rok	2013	2014	2015
Liczba interwencji domowych	7	6	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Posterunku Policji w Rutce Tartak

Z danych Posterunku Policji w Rutce Tartak wynika, iż w 2013 roku odnotowano na terenie Gminie Jeleniewo 7 interwencji dotyczących znęcania się nad rodziną, w 2014 roku – 6, a w 2015 roku – 3 interwencje. W wielu przypadkach dostrzega się sytuacje, gdzie problem przemocy nie jest zgłaszany, a rodziny dotknięte przemocą nie współpracują z instytucjami odpowiedzialnymi za wsparcie ofiar przemocy.

Tabela 17. Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej

Lata	2013	2014	2015
Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej	13	12	7
w tym			
kobiety	9	8	6
mężczyźni	2	1	1
nieletni	2	3	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Jeleniewo

Z danych w tabeli wynika, iż osobami doznającymi przemocy w rodzinie najczęściej były kobiety, a najrzadziej dzieci. Niektóre dzieci w tych rodzinach same bezpośrednio doznały przemocy, jednak większość z nich jest jedynie świadkami aktów przemocy wobec członków swojej rodziny, co nie pozostaje bez wpływu na ich rozwój.

Tabela 18. Liczba sprawców przemocy domowej

Lata	2013	2014	2015
Osoby, wobec których istnieje podejrzenie, że są sprawcami przemocy	9	10	7

w tym kobiety	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Jeleniewo

Powyższa tabela pokazuje, że na terenie gminy Jeleniewo w głównej mierze osobami wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie są mężczyźni. Dane zawarte w opracowaniach Zespołu Interdyscyplinarnego pokazują również, że problem który współistnieje ze zjawiskiem przemocy domowej jest nadużywanie alkoholu. Dane te jednak w pełni nie oddają obrazu przemocy. Zjawisko to jest powszechne, jednak nie zawsze jest ujawniane, co utrudnia rozpoznanie i przeciwdziałanie jej.

Tabela 19. Liczba zakończonych procedur NK z wyszczególnieniem powodu zakończenia.

Liczba zakończonych procedur NK	lata		
	2013	2014	2015
Liczba zakończonych procedur NK, w tym z powodu:	11	9	14
- braku zasadności podejmowania dalszych działań, zrealizowano indywidualny plan pomocy	9	1	4
- przemoc ustała	2	8	10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Jeleniewo

4. ANALIZA SWOT

Bardzo użyteczną metodą przy określeniu priorytetów rozwojowych jest powszechnie stosowana w pracach nad strategią analiza SWOT. Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów:

- Strengths (mocne strony),
- Weaknesses (słabe strony),
- Opportunities (szanse),
- Threats (zagrożenia).

Głównym celem analizy SWOT jest określenie aktualnej i przyszłej pozycji przedmiotu analizy SWOT oraz prognoza strategii postępowania. Zakres czynników, które mają wpływ na

przedmiot analizy SWOT jest bardzo szeroki. Z jednej strony są to czynniki zewnętrzne i wewnętrzne, a z drugiej pozytywne i negatywne. Skuteczna ich identyfikacja jest podstawą analizy SWOT. Pomocnym w celu identyfikacji tych czynników jest schemat dzielący czynniki analizy SWOT na cztery kategorie:

- **mocne strony (wewnętrzne – pozytywne)**
  Identyfikacja mocnych stron wynika ze znajomości przedmiotu analizy. Przedstawienie pozytywnych zasobów, wszystko co stanowi atut, przewagę czy zaletę Gminy Jeleniewo.
- **słabe strony (wewnętrzne – negatywne)**
  Są to negatywne zjawiska wpływające na ograniczenie szans rozwojowych Gminy, na które można mieć wpływ. Wszystko to co stanowi słabość, barierę czy wadę analizowanych aspektów funkcjonowania gminy Jeleniewo.
- **Szanse (zewnętrzne – pozytywne)**
  Należy znaleźć w otoczeniu kluczowe czynniki, które pozwolą na utrzymanie pozycji lub jej ekspansję, a jednocześnie osłabią zagrożenia. Szanse mają pozytywny wpływ na rozwój i pokonanie barier płynących z otoczenia.
- **Zagrożenia (zewnętrzne – negatywne)**
  To kluczowe czynniki, które mają negatywny wpływ przede wszystkim na utrzymanie pozycji, jak również na perspektywy rozwoju społecznego i gospodarczego Gminy Jeleniewo. Skuteczna ich identyfikacja jest podstawą opracowania prawidłowej strategii.

Ocena potencjału w aspekcie słabych i mocnych stron pozwala na określenie sił i słabości Gminy Jeleniewo w zakresie analizowanych sfer społecznych. Silny potencjał to baza umożliwiająca budowanie strategii, słabość to problemy i ograniczenia do pokonania. Zagrożenia to ostrzeżenie przed niepożądanym rozwojem warunków zewnętrznych, szansa to wsparcie i inspiracje dla lokalnej polityki społecznej.

Mocne strony:

- ✓ korzystne położenie geograficzne i urozmaicone ukształtowanie terenu;
- ✓ infrastruktura turystyczna - wyciąg;
- ✓ czyste, nieskażone środowisko sprzyjające rozwojowi gospodarstw agroturystycznych;
- ✓ korzystna struktura wiekowa mieszkańców;
- ✓ dobrze rozwinięta sieć wodociągowa;

- ✓ dobra współpraca pomiędzy GOPS, szkołą, instytucjami kultury, Urzędem Gminy;
- ✓ wysoka świadomość mieszkańców w podnoszeniu kwalifikacji i wykształcenia;
- ✓ więzi rodzinne (rodziny wielodzietne);
- ✓ istnienie obiektów użyteczności publicznej – hala sportowa, OSP, szkoły, biblioteka, punkt apteczny;
- ✓ odbywają się imprezy promujące Gminę (dożynki);
- ✓ pielęgnowanie dziedzictwa kulturowego, tradycji, obyczajów – działalność zespołu „Jaćwież" i „Kapeli Fest";
- ✓ sprzyjające warunki klimatyczne dla pozyskiwania energii ze źródeł energii odnawialnej – elektrownie wiatrowe;
- ✓ zaangażowanie Gminy w pozyskiwanie funduszy zewnętrznych;
- ✓ tradycje związane z wzorcami kulturowymi mieszkańców gminy;
- ✓ dobra znajomość potrzeb świadczeniobiorców przez pracowników pomocy społecznej;
- ✓ dostęp do szkolnictwa wyższego (Suwałki);
- ✓ chęć rolników do rozwijania gospodarstw rolnych;
- ✓ niewielka przestępczość.

Słabe strony:

- ✓ niski poziom dochodów budżetowych, a zwłaszcza dochodów własnych;
- ✓ niedoinwestowanie placówek kultury i oświaty;
- ✓ brak ofert, programów w zakresie zagospodarowania wolnego czasu;
- ✓ brak zakładów pracy;
- ✓ słaba infrastruktura (drogi, boiska, plac zabaw);
- ✓ małe gospodarstwa rolne, niskie dochody rodzin;
- ✓ niski poziom wykształcenia i kwalifikacji osób bezrobotnych;
- ✓ niekorzystne tendencje demograficzne (migracje młodych, starzenie się społeczeństwa), emigracja do miast i za granicę;
- ✓ bierna i roszczeniowa postawa mieszkańców;
- ✓ brak lokalnych liderów;
- ✓ brak ofert zajęć dla dzieci i młodzieży;
- ✓ brak mieszkań przejściowych i socjalnych;

- ✓ osamotnienie osób starszych, brak aktywności dla seniorów i kompleksowej opieki nad nimi;
- ✓ brak zajęć dla osób niepełnosprawnych;
- ✓ brak lokalnych struktur zawodowych (zrzeszenia, związki producenckie);
- ✓ wysokie koszty nauki w oddalonych miastach;
- ✓ wzrost patologii na terenach wiejskich;
- ✓ brak gabinetu rehabilitacyjnego;
- ✓ duży wskaźnik bezrobocia ukrytego, wysoki wskaźnik bezrobocia wśród kobiet;
- ✓ długotrwałe uzależnienie rodzin od pomocy społecznej;
- ✓ niewystarczająca ilość organizacji pozarządowych działających w zakresie pomocy społecznej;
- ✓ zła sytuacja ekonomiczna mieszkańców (niskie dochody).

Szanse:

- ✓ możliwość pozyskiwania funduszy finansowych z Unii Europejskiej na realizacje zadań z zakresu pomocy społecznej;
- ✓ kursy i szkolenia dla bezrobotnych;
- ✓ prowadzenie szkolnych programów profilaktycznych;
- ✓ współpraca z różnymi jednostkami (szkoły, kościół, GOPS, ośrodek zdrowia, Gminna Biblioteka Publiczna, stowarzyszenia, Urząd Gminy) zwiększa możliwości projektowe – partner;
- ✓ wykorzystanie walorów przyrodniczych, położenia terytorialnego;
- ✓ kursy i szkolenia dla gospodarstw rolnych o niskiej dochodowości;
- ✓ wzrost roli agroturystyki;
- ✓ korzystne położenie gminy w otoczeniu atrakcyjnych krajobrazowo terenów (Suwalski Park Krajobrazowy);
- ✓ inicjowanie rozwoju wolontariatu;
- ✓ wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców Gminy.

Zagrożenia:

- ✓ niekorzystne zmiany kulturowe (zaniechanie tradycji rodzinnych);

- ✓ roszczeniowe postawy mieszkańców;
- ✓ dominacja biernej postawy mieszkańców;
- ✓ emigracja ludzi młodych;
- ✓ ogólne zubożenia społeczeństwa;
- ✓ samotność i bezradność wśród osób starszych –zagrożenie wykluczeniem społecznym;
- ✓ ogólny kryzys w rolnictwie, niska opłacalność produkcji rolnej;
- ✓ uzależnienie od rolnictwa jako źródła dochodu o niewystarczającym poziomie;
- ✓ niski poziom wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców wsi;
- ✓ niewystarczające wsparcie lekarza rodzinnego;
- ✓ mało skuteczne rozwiązania systemowe w zwalczaniu bezrobocia;
- ✓ bezradność i bierność w rozwiązywaniu własnych problemów przez świadczeniobiorców.

Zasoby instytucjonalne i pozainstytucjonalne gminy oraz istniejący poziom integracji

Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów społecznych określamy instytucje znajdujące się na terenie Gminy lub obejmujące swym zasięgiem działania jej mieszkańców, które funkcjonują w obszarze polityki społecznej i rozwiązują dane problemy. Są to zarówno jednostki samorządowe jak i niepubliczne, np. organizacje pozarządowe.

Tabela 20. Zasoby instytucjonalne

Nazwa	**Cel działania**
Urząd Gminy	Zarządzanie społecznością gminną na wszystkich płaszczyznach, podejmowanie uchwał w sprawie rozwoju gminy
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Realizowanie zadań pomocy społecznej i związanych ze świadczeniami rodzinnymi
Szkoły	Edukacja i wychowanie dzieci i młodzieży, przygotowanie do życia w społeczeństwie
Gminna Biblioteka Publiczna	Rozwój i propagowanie czytelnictwa wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.
Urząd Pocztowy	Obsługa pocztowa
Bank Spółdzielczy	Realizacja usług bankowych
Kościół	Pogłębianie wiary, promowanie dialogu społecznego i tolerancji

Ośrodek Zdrowia	Świadczenie usług medycznych, profilaktyka zdrowotna

Tabela 21. Zasoby pozainstytucjonalne

Nazwa	**Cel działania**
Ochotnicza Straż Pożarna	Przeciwdziałanie zagrożeniom pożarowym, czuwanie nad bezpieczeństwem społeczeństwa
Ludowy Zespół Folklorystyczny	Upowszechnianie kultury regionalnej
Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii	Pomoc osobom uzależnionym i współuzależnionym

Pomiędzy mieszkańcami występują więzi społeczne . Występują wspólne inicjatywy społeczne mogące wpłynąć na tworzenie i rozwój wzajemnych relacji między ludźmi. Wzajemne powiązania występują właściwie przede wszystkim w gronie rodzin. Mieszkańcy integrują się w razie konieczności wokół pewnych działań, ale i tak zawsze pozostaje duża ilość osób które nie identyfikują się ze społecznością. Występują przejawy wzajemnej pomocy i wspólnych przedsięwzięć. Pozytywne relacje są między Urzędem Gminy, a wszystkimi zasobami instytucjonalnymi i pozainstytucjonalnymi w Gminie. Szkoły współpracują między sobą, a także z ośrodkiem zdrowia, biblioteką, Urzędem Gminy, OSP.

5. CELE STRATEGICZNE NA LATA 2016-2026

Strategia pozwala zaplanować plan rozwoju społecznego Gminy, przygotować konspekt działań zgodny z wcześniej wypracowaną misją, ze szczegółowym podziałem na najważniejsze obszary oraz ich poszczególne etapy realizacji. Działania strategiczne podejmowane są w kierunku zabezpieczenia potrzeb socjalnych jednostek i rodzin, uzyskania wyższego poziomu życia, minimalizacji skutków chorób, niepełnosprawności i starości oraz innych sytuacji losowych. Z zebranych oczekiwań co do działań w obszarach rozwiązywania problemów społecznych można sformułować cele strategii. Przygotowane wnioski, prognozy i potrzeby prezentowane przez instytucje społeczne i organizacje z terenu Gminy poddano wnikliwej analizie. W ten sposób opracowano obszary i prognozy zmian społecznych, które powinny stać się celami strategicznymi działań samorządu oraz całej społeczności lokalnej Gminy Jeleniewo na lata 2016-2026.

Obszary działania:

I. Bezrobocie i rynek pracy.

II. Przeciwdziałanie rozwojowi uzależnień i przemocy domowej.

III. Redukowanie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego.

IV. Rozwój aktywnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Obszar	I. Bezrobocie i rynek pracy		
Cel strategiczny	1. Rozwój spójnego systemu wspierającego aktywność mieszkańców gminy Jeleniewo		
Cel operacyjny	1.1. Promocja zatrudnienia, wspieranie działań na rzecz aktywności zawodowej		
Zadania do realizacji	**Wskaźnik ewaluacji**	**Realizatorzy i partnerzy**	**Źródło finansowania**
1.1.1.Podejmowanie współpracy w zakresie upowszechniania informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej, usługach pośrednictwa pracy	- liczba zawartych porozumień o współpracy	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, - Powiatowy Urząd Pracy	- budżet Powiatowego Urzędu Pracy w Suwałkach
1.1.2.Promocja zatrudnienia subsydiowanego	- liczba osób skierowanych na prace społeczno-użyteczne, prace interwencyjne oraz roboty publiczne - liczba miejsc pracy utworzonych w ramach prac społecznie-użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych	- Powiatowy Urząd Pracy, -Urząd Gminy, - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	- budżet Powiatowego Urzędu Pracy, - budżet Gminy/ Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniewie

1.1.3. Zatrudnianie na staże zawodowe	- liczba osób skierowanych na staż zawodowy - liczba zawartych umów o podjęcie stażu zawodowego	- Powiatowy Urząd Pracy, -Urząd Gminy, - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	- budżet Powiatowego Urzędu Pracy - budżet Unii Europejskiej - budżet gminy/ Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniewie
1.1.4.Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie organizacji szkoleń dla osób bezrobotnych	- liczba osób, które skorzystały ze szkoleń	- Powiatowy Urząd Pracy, - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	- środki krajowe, - budżet gminy/ Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniewie
1.1.5. Utworzenie Centrum Integracji Społecznej	- liczba szkoleń, uczestników, wskaźnik bezrobocia, - ilość uczestników powracających na rynek pracy	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, - Powiatowy Urząd Pracy	- budżet Powiatowego Urzędu Pracy w Suwałkach, - budżet Unii Europejskiej, - budżet Gminy/ Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Obszar	II. Przeciwdziałanie rozwojowi uzależnień i przemocy domowej		
Cel strategiczny	2.Kształtowanie postaw sprzyjających przeciwdziałaniu rozwojowi uzależnień i przemocy domowej		
Cel operacyjny	2.1 Objęcie ofiar i sprawców przemocy domowej funkcjonującym systemem pomocy społecznej		
Zadanie do realizacji	**Wskaźnik ewaluacji**	**Realizatorzy i partnerzy**	**Źródło finansowania**
2.1.1. Organizowanie wsparcia specjalistycznego (psychologicznego, prawnego, itp.) dla ofiar i sprawców przemocy	-liczba osób objętych oddziaływaniem, - liczba placówek i/lub osób zaangażowanych do udzielenia wsparcia ofiarom i sprawcom przemocy	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, - Punkt Konsultacyjny	- budżet Gminy, - budżet powiatu, - środki krajowe, - środki Unii Europejskiej
2.1.2.Organizowanie akcji pobudzających wrażliwość	-liczba zorganizowanych akcji, spotkań,	- Urząd Gminy Jeleniewo,	- budżet Gminy, - budżet Powiatu, - środki krajowe, - środki Unii

społeczności lokalnej na obserwowane akty przemocy oraz informujących o sposobach przeciwdziałania jej rozwojowi	prelekcji, konferencji, plakatów, ulotek i innych form promocji i informacji	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, - placówki oświatowe, - Policja, - GKPiRPAiN	Europejskiej, - budżet GKPiRPAiN
2.1.3. Monitoring sytuacji w rodzinach	- liczba wyjazdów w teren w ramach działań monitoringowych	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, - Policja	- budżet gminy, - środki krajowe
2.1.4. Stosowanie procedury „Niebieska Karta”	- liczba osób objętych oddziaływaniem	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, - Policja, - placówki oświatowe, - GKPiRPAiN, - służba zdrowia	- środki własne

Obszar	II. Przeciwdziałanie rozwojowi uzależnień i przemocy domowej		
Cel strategiczny	2.Kształtowanie postaw sprzyjających przeciwdziałaniu rozwojowi uzależnień i przemocy domowej		
Cel operacyjny	2.2. Podnoszenie poziomu wiedzy na temat uzależnień i przemocy domowej		
Zadania do realizacji	**Wskaźnik ewaluacji**	**Realizatorzy i partnerzy**	**Źródło finansowania**
2.2.1. Organizowanie akcji informacyjnych wśród dzieci i młodzieży na temat negatywnych skutków zachowań agresywnych oraz skutecznych sposobów przeciwdziałania zachowaniom agresywnym	- liczba zorganizowanych akcji, spotkań, prelekcji, konferencji, plakatów, ulotek	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, - Policja, - placówki oświatowe	- budżet Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, - środki własne instytucji i organizacji, - środki krajowe

2.2.2. Prowadzenie kampanii profilaktyczno-edukacyjnych na rzecz zapobiegania nadużywania alkoholu i używania środków psychoaktywnych w szczególności przez dzieci i młodzież	-liczba zrealizowanych kampanii, - liczba podmiotów biorących udział w kampaniach	- Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii, - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - Policja, - placówki oświatowe, - służba zdrowia	- Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii, - środki krajowe, - środki Unii Europejskiej

Obszar	III. Redukowanie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego		
Cel strategiczny	3.Aktywizacja i integracja osób ubogich oraz grup zagrożonych wykluczeniem społecznym		
Cel operacyjny	3.1. Przeciwdziałanie zjawisku ubóstwa jako podstawowego czynnika przyczyniającego się do wykluczenia społecznego		
Zadania do realizacji	**Wskaźnik**	**Realizatorzy i partnerzy**	**Źródło finansowania**
3.1.1. Udzielanie pomocy materialnej osobom i rodzinom ubogim zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, uchwałami rady gminny itp.	- liczba osób / rodzin objętych pomocą	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	-środki krajowe, - budżet Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
3.1.2. Diagnozowanie potrzeb i możliwości wsparcia grup zagrożonych wykluczeniem	- liczba osób / rodzin objętych pomocą	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	- środki krajowe, - budżet Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
3.1.3.Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez działalność wiejskich świetlic środowiskowych, zajęć pozalekcyjnych.	- liczba zrealizowanych projektów - liczba uczestników	- Gminna Biblioteka Publiczna, - placówki oświatowe, - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, - GKPiRPAiN	- budżet Gminy, - środki Unii Europejskiej
3.1.4. Rozwijanie programów służących zaspokajaniu podstawowych potrzeb rodzin ubogich	- liczba osób / rodzin korzystających z pomocy - ilość udzielonej pomocy	-Urząd Gminy, - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,	- budżet gminy - środki krajowe - środki Unii Europejskiej

a w szczególności dzieci z tych rodzin dożywianie w szkołach.		- placówki oświatowe	- budżet Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Obszar	III. Redukowanie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego		
Cel strategiczny	3. Aktywizacja i integracja osób ubogich oraz grup zagrożonych wykluczeniem społecznym		
Cel operacyjny	3.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych, niepełnosprawnych i samotnych		
Zadania do realizacji	**Wskaźnik**	**Realizatorzy i partnerzy**	**Źródło finansowania**
3.2.1. Działania lokalne na rzecz niepełnosprawnych, starszych i samotnych mieszkańców Gminy Jeleniewo w tworzeniu wspólnych projektów na rzecz społeczności lokalnej.	- liczba uczestników - liczba zrealizowanych projektów	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, - Gminna Biblioteka Publiczna	- budżet Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, - środki krajowe, - środki Unii Europejskiej
3.2.2. Rozwój wolontariatu świadczonego na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych i samotnych, a także wolontariatu świadczonego przez osoby starsze i niepeł-nosprawne na rzecz społeczności lokalnej.	- liczba wolontariuszy - liczba wspartych projektów	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, - Gminna Biblioteka Publiczna, -placówki oświatowe	- budżet Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, - środki Unii Europejskiej, - budżet Gminy
3.2.3.Organizacja spotkań okolicznościowych	- liczba spotkań - liczba osób objętych oddziaływaniem	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, - Gminna Biblioteka Publiczna	- budżet gminy - środki krajowe, - środki Unii Europejskiej
3.2.4. Zapewnienie usług opiekuńczych	- liczba osób objętych wsparciem	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	- budżet Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, -środki krajowe

Obszar	IV. Rozwój aktywnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną		
Cel strategiczny	4. Wzmocnienie wsparcia dla rodziny oraz kształtowanie postaw prospołecznych		
Cel operacyjny	4.1. Przeciwdziałanie problemom wychowawczym oraz kształtowanie postaw prospołecznych oraz wzmocnienie więzi społecznych		
Zadania do realizacji	**Wskaźnik**	**Realizatorzy i partnerzy**	**Źródło finansowania**
4.1.1.Tworzenie programów podnoszących kompetencje psychospołeczne dzieci i młodzieży	- liczba zorganizowanych spotkań, prelekcji, konferencji	- placówki oświatowe	- budżet Gminy, - środki własne instytucji
4.1.2. Systematyczna praca socjalna z rodziną	- liczba rodzin objętych pomocą	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	- środki Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
4.1.3. Organizowanie imprez, spotkań, warsztatów międzypokoleniowych, w tym organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin oraz organizacja wypoczynku letniego, zimowego i w dni wolne od nauki szkolnej dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	- liczba zorganizowanych spotkań, imprez, warsztatów międzypokoleniowych, - liczba osób objętych wsparciem	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, - placówki oświatowe, - Gminna Biblioteka Publiczna	- budżet gminy, - środki własne instytucji , - środki Unii Europejskiej

6. Wizja rozwoju gminy w perspektywie czasowej – określenie pożądanego stopnia rozwoju

Wizja rozwoju jest określeniem takiego obrazu gminy, jaki chcieliby osiągnąć do 2026 roku mieszkańcy – uczestnicy procesu planowania. Wizja określa bardzo ogólnie dlaczego działamy, do czego dążymy, jakie chcemy osiągnąć cele, jeśli podejmiemy działania strategiczne.

W Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jeleniewo wizję rozwoju społecznego sformułowano w następujący sposób:

Gmina Jeleniewo jest miejscem przyjaznym dla społeczności, sprzyjającym realizacji potrzeb edukacyjnych, zawodowych i rekreacyjnych oraz dbałości o rodzinę i zdrowie swoich mieszkańców.

Strategia pozwala zaplanować harmonijny plan rozwoju, przygotować konspekt działań zgodny z wcześniej wypracowaną wizją, ze szczegółowym podziałem na najważniejsze obszary oraz ich poszczególne etapy realizacji. Pozwolą one przybliżyć nas do wcześniej ustalonych zamysłów.

6.1. PROGNOZA ZMIAN

W perspektywie kilku najbliższych lat pomoc społeczna będzie stanowić bardzo ważny element w polityce państwa i samorządu lokalnego. Stanie przed koniecznością rozwiązywania nowych problemów wynikających z niekorzystnych perspektyw demograficznych, zmian systemu wartości, migracji zewnętrznej i wewnętrznej młodzieży, napływu imigrantów oraz innych nieznanych jeszcze zagrożeń. Pomoc społeczna będzie podlegać dużym przemianom zarówno w układzie instytucjonalnym, jak i zadaniowym.

W rezultacie podjętych działań ujętych w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jeleniewo na lata 2016 – 2026 przewiduje się wzrost zaufania mieszkańców do instytucji pomocowych, wzrost aktywności społeczno- gospodarczej mieszkańców Gminy oraz zmniejszenie zasięgu występujących na jej terenie istniejących problemów społecznych.

Tabela 22. Prognoza zmian problemów społecznych

Problem społeczny/ obszar działania	Prognoza zmian
Bezrobocie i rynek pracy	- poprawa dostępu usług świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy; - aktywizacja osób bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem społecznym; - zwiększenie szans osób bezrobotnych na znalezienie zatrudnienia poprzez dostosowanie ich kwalifikacji do wymagań rynku pracy; - wzmocnienie kompetencji i potencjału osób, które ubiegają się o zatrudnienie

Przeciwdziałanie rozwojowi uzależnień i przemocy domowej	-zmniejszenie liczby osób dotkniętych uzależnieniem; - złagodzenie skutków społecznych i zawodowych alkoholizmu; - zwiększenie liczby punktów sprzedaży napojów alkoholu; - zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osobom uzależnionym od alkoholu, stosującym przemoc i doznających przemocy; - rozwój społecznej świadomości na temat zjawiska przemocy w rodzinie
Redukowanie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego: - osoby niepełnosprawne	- podniesienie jakości życia osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier architektonicznych i psychologicznych w miejscach publicznych; - wzrost zaangażowania osób niepełnosprawnych w życie społeczne i zawodowe; - zwiększenie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- osoby starsze	- wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym; - zwiększenie się liczby osób starszych wymagających opieki; - wzrost aktywności osób starszych poprzez zapewnienie im dostępu do rekreacji, kultury, wypoczynku; - rozwój wolontariatu na rzecz pomocy osobom starszym;
- osoby bezdomne	- wzrost liczby osób bezdomnych;
- osoby dotknięte ubóstwem	- poprawa warunków życia mieszkańców gminy; - zapewnienie odpowiednich warunków bytowych osobom i rodzinom potrzebującym

Rozwój aktywnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną	- zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez działalność gminnej biblioteki publicznej, zajęć pozalekcyjnych; - zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego

6.2. WDRAŻANIE GMINNEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE JELENIEWO NA LATA 2016 – 2026

Skuteczne wdrażanie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Jeleniewo wymaga odpowiedniej koordynacji oraz systematycznej oceny i aktualizacji.

Monitoring będzie stałą oceną stopnia osiągnięcia rezultatów ilościowych oraz jakościowych. Umożliwi ocenę stanu realizacji poszczególnych działań poprzez kontrolę ich odpowiedniego wykonania w czasie oraz osiąganie określonych wskaźników. Realizację Strategii będzie poddawana systematycznej i konstruktywnej ewaluacji. Monitoring Strategii powinien być realizowany systematycznie w oparciu o sprawozdawczość instytucji zaangażowanych w realizację działań. Dostarczy materiałów do ewaluacji strategii.

Ewaluacja zaś pozwoli na ocenę realizacji Strategii wg przyjętych kryteriów (skuteczności, efektywności, odpowiedniości, użyteczności oraz długotrwałości – perspektywiczności), a także poprzez mierzalność wskaźników.

Realizacja strategii będzie monitorowana w oparciu o założone wskaźniki monitoringu, w tym: w obszarze ludności – np. liczba klientów pomocy społecznej, powody korzystania z pomocy społecznej, formy udzielonej pomocy; liczba programów, projektów i kampanii społecznych przyjętych do realizacji ilość środków finansowych przeznaczonych na poszczególne działania zaplanowane w Strategii.

Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań i pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku zmiany regulacji prawnych bądź też narastaniu niektórych problemów społecznych.

6.3. UWARUNKOWANIA REALIZACYJNE W TRAKCIE PROCESU WDROŻENIOWEGO STRATEGII.

Organizacja systemu pomocy społecznej w Gminie Jeleniewo jest dostosowywana do potrzeb społecznych. Sposoby zaspokajania tych potrzeb są kontynuacją istniejącego systemu wsparcia i tworzą możliwość jego uzupełniania o nowe rozwiązania. Cele strategiczne i kierunki działań sformowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na lokalnym rynku pracy.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Jeleniewo zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami działającymi w obszarze pomocy społecznej.

W myśl ustawy o pomocy społecznej, działania podejmowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniewie mają doprowadzić do usamodzielnienia się objętych pomocą osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Zaspokajanie wszystkich potrzeb klientów pomocy społecznej niesie za sobą ryzyko wyuczonej bezradności i może pozbawić motywacji do podejmowania wysiłku związanego z wyjściem z bezrobocia, bezdomności czy uzależnienia.

Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wymienionymi działaniami i w zależności od pozyskanych środków finansowych.

Strategia jest dokumentem otwartym, w związku z tym będzie podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym z zmieniającą się rzeczywistością społeczno – ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami gminy i wymogami prawa.

Zgodnie z celami głównymi niniejszej strategii, jej realizacja powinna przyczynić się do poprawy jakości życia wszystkich mieszkańców Gminy Jeleniewo, zwłaszcza osób uzależnionych, ubogich oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Koordynatorem Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniewie.

6.4. ASPEKTY FINANSOWANIA I MONITORING STRATEGII

Zadania wynikające z Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Jeleniewo na lata 2016 - 2026 będą finansowane ze środków budżetu Gminy Jeleniewo, z funduszy Unii Europejskiej, w tym Europejskiego Funduszu Społecznego, a także środków własnych podmiotów uczestniczących w realizacji zadań Strategii.

Monitoringiem i ewaluacją objęte będą postępy w realizacji Strategii na dwóch poziomach: poszczególnych zadań i projektów oraz celów operacyjnych i strategicznych.

Bazą informacji statystycznej, zbieranej na potrzeby wskaźników monitorowania będą źródła statystyki państwowej (GUS) na poziomie gminy, dane z Oceny Zasobów Pomocy Społecznej sporządzane przez GOPS. Poza tym bazę tą będą stanowiły informacje i dane otrzymane od instytucji i organizacji, grup środowiskowych biorących udział w programach związanych z poszczególnymi celami realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jeleniewo.

Wskaźniki ewaluacyjne

Jednym z podstawowych instrumentów umożliwiających przeprowadzenie monitoringu i ewaluacji i uzyskanie wiarygodnych wyników będą wskaźniki pomiaru osiągnięć celów wytyczonych przez strategię. Wskaźnik to pomiar celu, który ma zostać osiągnięty, zaangażowanych środków, otrzymanego efektu, miernika jakości lub zmiennej wynikającej z kontekstu

Wskaźnikami oceny monitorowania celów strategicznych i szczegółowych Strategii będą np.:

- ilość uruchomionych działalności gospodarczych;
- ilość stworzonych nowych miejsc pracy, w tym dla osób niepełnosprawnych;
- liczba osób mających problemy opiekuńczo – wychowawcze, którym skutecznie udzielono pomocy;
- liczba osób uchronionych przed przemocą w rodzinie;
- liczba osób, które podjęły leczenie odwykowe;
- ilość zorganizowanych kampanii na rzecz profilaktyki antyalkoholowej i antynarkotykowej oraz liczba osób, do których dotarły materiały i ulotki informujące o zagrożeniu związanym z tymi patologiami w ramach systemu sieciowej pomocy;
- liczba atrakcji (zajęć, imprez, itp.) organizowanych, głównie dla dzieci i młodzieży, mających na celu rozwój zainteresowań oraz promocję zdrowego stylu życia.

Sprawozdanie z postępów w realizacji Strategii będzie przestawiane na sesji Rady Gminy Jeleniewo nie rzadziej niż raz na dwa lata.

Załącznik Nr 6
do zarządzenia Nr 139.2016
Wójta Gminy Jeleniewo
z dnia 9 sierpnia 2016 r.
PROJEKT

UCHWAŁA NR XVII.....2016
RADY GMINY JELENIEWO
z dnia .... sierpnia 2016

w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Jeleniewo na lata 2016 – 2025

Na podstawie art. 226, art. 227, art. 229, art. 230 ust. 6, art. 242 i art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 poz. 885, zm. poz.938 i poz.1646, z 2014 r. poz. 379, poz. 911 i poz. 1146, z 2014 r. poz. 379, poz. 911 i poz. 1146, z 2015 r. poz. 238 poz.532, poz. 1045, poz. 1117, poz. 1130, poz. 1189, poz.1190, poz. 1269, poz. 1358, poz. 1513,poz. 1830,poz. 1854, poz. 1890,poz. 2150, z 2016 r. poz. 195) oraz art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446) - Rada Gminy Jeleniewo postanawia:

§ 1. Uchwalić Wieloletnią Prognozę Finansową Gminy Jeleniewo na lata 2016 – 2025 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2016- 2025, zgodnie z Załącznikiem Nr 1 do Uchwały.

§ 2. Objaśnienie przyjętych wartości, stanowi Załącznik Nr 2 do Uchwały

§ **3**.Uchyla się Uchwałę Nr XVI.93.2016 z dnia 17 czerwca 2016 Rady Gminy Jeleniewo w sprawie Wieloletniej prognozy finansowej Gminy Jeleniewo na lata 2016-2025.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Jeleniewo.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia .

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XVII…...2016
Rady Gminy Jeleniewo
z dnia …..sierpień 2016r.

w sprawie : WIELOLETNIEJ PROGNOZY FINANSOWAEJ NA LATA 2016 - 2025

Wyszczególnienie	Dochody ogółem	z tego:									
		Dochody bieżące	w tym:						Dochody majątkowe	w tym:	
			dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	podatki i opłaty	w tym: z podatku od nieruchomości	z subwencji ogólnej	z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące		ze sprzedaży majątku	z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje
Lp	1	1.1	1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.1.3.1	1.1.4	1.1.5	1.2	1.2.1	1.2.2
Formuła	[1.1]+[1.2]										
Wykonanie 2013	11 618 867,43	10 774 892,82	1 154 494,00	2 952,31	2 281 538,24	1 575 826,80	4 388 647,00	2 607 315,19	843 974,61	32 867,80	811 106,81
Wykonanie 2014	11 621 486,63	10 020 742,07	1 158 956,00	-1 518,99	2 488 869,08	1 671 905,24	3 321 722,00	2 821 447,94	1 600 744,56	12 586,50	1 588 158,06
Plan 3 kw. 2015	10 387 242,66	9 154 214,66	1 327 231,00	7 000,00	2 439 327,00	1 675 000,00	3 210 125,00	2 027 807,83	1 233 028,00	100 000,00	1 133 028,00
Wykonanie 2015	10 666 279,17	9 504 478,83	1 338 781,00	-700,41	2 448 582,35	1 676 906,45	3 210 125,00	2 387 607,32	1 161 800,34	43 951,00	1 117 848,84
2016	13 006 984,33	12 140 540,04	1 509 286,00	7 000,00	2 915 505,11	2 111 505,00	3 255 934,00	4 168 599,64	866 444,29	30 000,00	836 444,29
2017	10 793 128,75	9 935 836,75	1 510 306,00	5 000,00	2 600 000,00	1 800 814,40	3 201 125,18	1 800 000,00	857 292,00	0,00	857 292,00
2018	9 013 994,26	9 013 994,26	1 110 306,00	5 000,00	2 397 920,01	1 800 000,00	3 601 125,18	1 800 000,00	0,00	0,00	0,00
2019	9 013 994,26	9 013 994,26	1 110 306,00	5 000,00	2 397 920,01	1 800 000,00	3 601 125,18	1 800 000,00	0,00	0,00	0,00
2020	9 013 994,26	9 013 994,26	1 110 306,00	5 000,00	2 397 920,01	1 800 000,00	3 601 125,18	1 800 000,00	0,00	0,00	0,00
2021	9 013 994,26	9 013 994,26	1 110 306,00	5 000,00	2 397 920,01	1 800 000,00	3 601 125,18	1 800 000,00	0,00	0,00	0,00
2022	8 914 351,19	8 914 351,19	1 110 306,00	5 000,00	2 397 920,01	1 800 000,00	3 601 125,18	1 800 000,00	0,00	0,00	0,00
2023	8 914 351,19	8 914 351,19	1 110 306,00	5 000,00	2 397 920,01	1 800 000,00	3 601 125,18	1 800 000,00	0,00	0,00	0,00
2024	8 914 351,19	8 914 351,19	1 110 306,00	5 000,00	2 397 920,01	1 800 000,00	3 601 125,18	1 800 000,00	0,00	0,00	0,00
2025	8 914 351,19	8 914 351,19	1 110 306,00	5 000,00	2 397 920,01	1 800 000,00	3 601 125,18	1 800 000,00	0,00	0,00	0,00

1) Wzór może być stosowany także w układzie pionowym, w którym poszczególne pozycje są przedstawione w kolumnach, a lata w wierszach.
2) Zgodnie z art. 227 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z póź. zm.) zwanej dalej „ustawą", wieloletnia prognoza finansowa obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat. W sytuacji dłuższego okresu prognozowania finansowego wzór stosuje się także dla lat wykraczających poza minimalny (4 letni) okres prognozy, wynikający z art. 227 ustawy.
3) W pozycji wykazuje się kwoty wszystkich podatków i opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego, a nie tylko podatków i opłat lokalnych.

Wyszczególnienie	Wydatki ogółem	z tego:								
		Wydatki bieżące	w tym:							Wydatki majątkowe
			z tytułu poręczeń i gwarancji	w tym:	na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przekształconego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej, w wysokości w jakiej nie podlegają sfinansowaniu dotacją z budżetu państwa	wydatki na obsługę długu	w tym:			
				gwarancje i poręczenia podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy			odsetki i dyskonto określone w art. 243 ust. 1 ustawy	w tym:		
								odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków (bez odsetek i dyskonta od zobowiązań na wkład krajowy)	odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tytułu zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy	
Lp	2	2.1	2.1.1	2.1.1.1	2.1.2	2.1.3	2.1.3.1	2.1.3.1.1	2.1.3.1.2	2.2
Formuła	[2.1] + [2.2]									
Wykonanie 2013	10 882 067,39	8 803 181,50	0,00	0,00	0,00	55 317,44	55 317,44	0,00	0,00	2 078 885,89
Wykonanie 2014	11 528 867,33	8 976 431,39	0,00	0,00	0,00	21 696,96	21 696,96	0,00	0,00	2 552 435,94
Plan 3 kw. 2015	11 387 242,66	8 942 769,66	0,00	0,00	0,00	29 600,00	29 600,00	0,00	0,00	2 444 473,00
Wykonanie 2015	11 223 960,52	8 845 375,05	0,00	0,00	0,00	20 198,87	20 198,87	0,00	0,00	2 378 585,47
2016	13 505 199,68	11 470 494,68	0,00	0,00	0,00	40 000,00	40 000,00	0,00	0,00	2 034 705,00
2017	10 291 890,01	8 634 700,01	0,00	0,00	0,00	40 000,00	40 000,00	0,00	0,00	1 657 190,00
2018	8 738 155,51	8 512 755,52	0,00	0,00	0,00	42 050,48	42 050,48	0,00	0,00	225 399,99
2019	8 738 155,51	8 512 755,52	0,00	0,00	x	32 000,00	32 000,00	0,00	0,00	225 399,99
2020	8 758 668,13	8 533 268,14	0,00	0,00	x	30 000,00	30 000,00	0,00	0,00	225 399,99
2021	8 820 205,99	8 594 806,00	0,00	0,00	x	28 900,00	28 900,00	0,00	0,00	225 399,99
2022	8 820 205,99	8 594 806,00	0,00	0,00	x	23 300,00	23 300,00	0,00	0,00	225 399,99
2023	8 820 205,99	8 594 806,00	0,00	0,00	x	17 700,00	17 700,00	0,00	0,00	225 399,99
2024	8 820 205,99	8 594 806,00	0,00	0,00	x	12 000,00	12 000,00	0,00	0,00	225 399,99
2025	8 820 205,99	8 617 587,32	0,00	0,00	x	6 500,00	6 500,00	0,00	0,00	202 618,67

4) W pozycji wykazuje się kwoty dla lat budżetowych 2013-2018.

Wyszczególnienie	Wynik budżetu	Przychody budżetu	z tego:							
			Nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych	w tym: na pokrycie deficytu budżetu	Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy	w tym: na pokrycie deficytu budżetu	Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych	w tym: na pokrycie deficytu budżetu	Inne przychody niezwiązane z zaciągnięciem długu	w tym: na pokrycie deficytu budżetu
Lp	3	4	4.1	4.1.1	4.2	4.2.1	4.3	4.3.1	4.4	4.4.1
Formuła	[1] -[2]	[4.1] + [4.2] + [4.3] + [4.4]								
Wykonanie 2013	736 800,04	103 877,28	0,00	0,00	103 877,28	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2014	92 619,30	428 289,27	0,00	0,00	428 289,27	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Plan 3 kw. 2015	-1 000 000,00	1 422 781,32	0,00	0,00	91 329,32	0,00	1 331 452,00	1 000 000,00	0,00	0,00
Wykonanie 2015	-557 681,35	1 429 379,00	0,00	0,00	98 187,25	0,00	1 331 191,75	557 677,52	0,00	0,00
2016	-498 215,35	908 144,32	0,00	0,00	409 928,97	0,00	498 215,35	498 215,35	0,00	0,00
2017	501 238,74	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2018	275 838,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2019	275 838,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	255 326,13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	193 788,27	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2022	94 145,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	94 145,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	94 145,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	94 145,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

5) W pozycji wykazuje się w szczególności kwoty przychodów z tytułu prywatyzacji majątku oraz spłaty pożyczek udzielonych ze środków jednostki.

Wyszczególnienie	Rozchody budżetu	z tego:					
		Spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych	w tym:				Inne rozchody niezwiązane ze spłatą długu
			w tym łączna kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy	z tego:			
				kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy	kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3a ustawy	kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń innych niż określone w art. 243 ustawy	
Lp	5	5.1	5.1.1	5.1.1.1	5.1.1.2	5.1.1.3	5.2
Formuła	[5.1] + [5.2]		[5.1.1.1] + [5.1.1.2] + [5.1.1.3]				
Wykonanie 2013	412 388,05	412 388,05	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2014	422 721,32	422 721,32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Plan 3 kw. 2015	422 781,32	422 781,32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2015	422 781,32	422 781,32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2016	409 928,97	409 928,97	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2017	501 238,74	501 238,74	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2018	275 838,75	275 838,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2019	275 838,75	275 838,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	255 326,13	255 326,13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	193 788,27	193 788,27	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2022	94 145,20	94 145,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	94 145,20	94 145,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	94 145,20	94 145,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	94 145,20	94 145,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

6) W pozycji wykazuje się w szczególności wyłączenia wynikające z art. 36 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej (Dz.U. poz. 1456 oraz z 2013 r. poz. 1199) oraz kwoty wykupu obligacji przychodowych.

Wyszczególnienie	Kwota długu	Kwota zobowiązań wynikających z przejęcia przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych jednostkach zaliczanych do sektora finansów publicznych	Relacja zrównoważenia wydatków bieżących, o której mowa w art. 242 ustawy	
			Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi	Różnica między dochodami bieżącymi, skorygowanymi o środki a wydatkami bieżącymi, pomniejszonymi o wydatki
Lp	6	7	8.1	8.2
Formuła			[1.1] - [2.1]	[1.1] + [4.1] + [4.2] - ([2.1] - [2.1.2])
Wykonanie 2013	1 304 635,95	0,00	1 971 711,32	2 075 588,60
Wykonanie 2014	881 914,63	0,00	1 044 310,68	1 472 599,95
Plan 3 kw. 2015	1 790 585,31	0,00	211 445,00	302 774,32
Wykonanie 2015	1 790 325,06	0,00	659 103,78	757 291,03
2016	1 878 611,44	0,00	670 045,36	1 079 974,33
2017	1 377 372,70	0,00	1 301 136,74	1 301 136,74
2018	1 101 533,95	0,00	501 238,74	501 238,74
2019	825 695,20	0,00	501 238,74	501 238,74
2020	570 369,07	0,00	480 726,12	480 726,12
2021	376 580,80	0,00	419 188,26	419 188,26
2022	282 435,60	0,00	319 545,19	319 545,19
2023	188 290,40	0,00	319 545,19	319 545,19
2024	94 145,20	0,00	319 545,19	319 545,19
2025	0,00	0,00	296 763,87	296 763,87

7) Skorygowanie o środki określone w przepisach dotyczy w szczególności powiększenia o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych, zgodnie z art. 242 ustawy.
8) Pomniejszenie wydatków bieżących, zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej, dotyczy lat 2013-2015.

Wyszczególnienie	Wskaźnik spłaty zobowiązań								
	Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy do dochodów, bez uwzględnienia zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego i bez uwzględniania ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok.	Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy do dochodów, bez uwzględnienia zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok	Kwota zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego przypadających do spłaty w danym roku budżetowym, podlegająca doliczeniu zgodnie z art. 244 ustawy	Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy do dochodów, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok	Wskaźnik dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów budżetu, ustalony dla danego roku (wskaźnik jednoroczny)	Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z 3 poprzednich lat)	Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z 3 poprzednich lat)	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o plan 3 kwartałów roku poprzedzającego rok budżetowy	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy
Lp	9.1	9.2	9.3	9.4	9.5	9.6	9.6.1	9.7	9.7.1
Formuła	([2.1.1.] + [2.1.3.1] + [5.1]) / [1]	(([2.1.1] - [2.1.1.1]) + ([2.1.3.1] - [2.1.3.1.1] - [2.1.3.1.2]) + ([5.1] - [5.1.1])) / ([1] - [15.1.1])		(([2.1.1]-[2.1.1.1]) + ([2.1.3.1]-[2.1.3.1.1]-[2.1.3.1.2])+([5.1]-[5.1.1])+[9.5]) /([1]-[15.1.1])	(([1.1] - [15.1.1])+[1.2.1] - ([2.1]-[2.1.2]-[15.2]))/ ([1]-[15.1.1])	średnia z trzech poprzednich lat [9.5]	średnia z trzech poprzednich lat [9.5]	[9.6] – [9.4]	[9.6.1] – [9.4]
Wykonanie 2013	4,03%	4,03%	0,00	4,03%	17,25%	0,00%	0,00%	TAK	TAK
Wykonanie 2014	3,82%	3,82%	0,00	3,82%	9,09%	0,00%	0,00%	TAK	TAK
Plan 3 kw. 2015	4,36%	4,36%	0,00	4,36%	3,00%	0,00%	0,00%	TAK	TAK
Wykonanie 2015	4,15%	4,15%	0,00	4,15%	6,59%	0,00%	0,00%	TAK	TAK
2016	3,46%	3,46%	0,00	3,46%	5,38%	9,78%	10,98%	TAK	TAK
2017	5,01%	5,01%	0,00	5,01%	12,06%	5,82%	7,02%	TAK	TAK
2018	3,53%	3,53%	0,00	3,53%	5,56%	6,81%	8,01%	TAK	TAK
2019	3,42%	3,42%	0,00	3,42%	5,56%	7,67%	7,67%	TAK	TAK
2020	3,17%	3,17%	0,00	3,17%	5,33%	7,73%	7,73%	TAK	TAK
2021	2,47%	2,47%	0,00	2,47%	4,65%	5,48%	5,48%	TAK	TAK
2022	1,32%	1,32%	0,00	1,32%	3,58%	5,18%	5,18%	TAK	TAK
2023	1,25%	1,25%	0,00	1,25%	3,58%	4,52%	4,52%	TAK	TAK
2024	1,19%	1,19%	0,00	1,19%	3,58%	3,94%	3,94%	TAK	TAK
2025	1,13%	1,13%	0,00	1,13%	3,33%	3,58%	3,58%	TAK	TAK

9) W pozycji wykazuje się w szczególności wyłączenia wynikające z art. 36 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej oraz wyłączenia związane z emisją obligacji przychodowych. Identyczne wyłączenia dotyczą pozycji 9.6.1.

Wyszczególnienie	Przeznaczenie prognozowanej nadwyżki budżetowej	w tym na:	Informacje uzupełniające o wybranych rodzajach wydatków budżetowych							
						z tego:				
		Spłaty kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych	Wydatki bieżące na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	Wydatki związane z funkcjonowaniem organów jednostki samorządu terytorialnego	Wydatki objęte limitem, o którym mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy	bieżące	majątkowe	Wydatki inwestycyjne kontynuowane	Nowe wydatki inwestycyjne	Wydatki majątkowe w formie dotacji
Lp	10	10.1	11.1	11.2	11.3	11.3.1	11.3.2	11.4	11.5	11.6
Formuła					[11.3.1] + [11.3.2]					
Wykonanie 2013	0,00	0,00	3 780 026,90	1 343 020,72	336 766,58	336 766,58	0,00	0,00	2 078 885,89	56 962,15
Wykonanie 2014	0,00	0,00	3 837 205,48	1 377 185,20	250 955,00	0,00	250 955,00	1 574 781,11	977 654,83	236 786,00
Plan 3 kw. 2015	0,00	0,00	4 158 685,63	1 423 515,00	0,00	0,00	0,00	299 168,00	1 843 261,00	302 044,00
Wykonanie 2015	0,00	0,00	4 079 378,25	1 419 578,19	0,00	0,00	0,00	296 703,12	1 937 978,83	143 903,52
2016	0,00	0,00	4 181 886,86	1 537 138,14	0,00	0,00	0,00	0,00	1 728 605,00	306 100,00
2017	501 238,74	501 238,74	4 410 515,00	1 417 663,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 657 190,00	0,00
2018	275 838,75	275 838,75	4 410 515,00	1 417 663,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2019	275 838,75	275 838,75	4 410 515,00	1 417 663,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	255 326,13	255 326,13	4 410 515,00	1 417 663,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	193 788,27	193 788,27	4 410 515,00	1 417 663,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2022	94 145,20	94 145,20	4 410 515,00	1 417 663,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	94 145,20	94 145,20	4 410 515,00	1 417 663,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	94 145,20	94 145,20	4 410 515,00	1 417 663,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	94 145,20	94 145,20	4 410 515,00	1 417 663,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

10) Przeznaczenie nadwyżki budżetowej, inne niż spłaty kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych, wymaga określenia w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej.
11) W pozycji wykazuje się kwoty wydatków w ramach zadań własnych klasyfikowanych w dziale 750- Administracja publiczna w rozdziałach właściwych dla organów i urzędów jednostki samorządu terytorialnego (rozdziały od 75017 do 75023).
12) W pozycji wykazuje się wartość inwestycji rozpoczętych co najmniej w poprzednim roku budżetowym, którego dotyczy kolumna.
13) W pozycji wykazuje się wartość nowych inwestycji, które planuje się rozpocząć w roku, którego dotyczy kolumna.

Wyszczególnienie	Finansowanie programów, projektów lub zadań realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy								
	Dochody bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:		Dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:		Wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:	Wydatki bieżące na realizację programu, projektu lub zadania wynikające wyłącznie z zawartych umów z podmiotem dysponującym środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy
		środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym:		środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym:		finansowane środkami określonymi w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	
			środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy wynikające wyłącznie z zawartych umów na realizację programu, projektu lub zadania			środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy wynikające wyłącznie z zawartych umów na realizację programu, projektu lub zadania			
Lp	12.1	12.1.1	12.1.1.1	12.2	12.2.1	12.2.1.1	12.3	12.3.1	12.3.2
Formuła									
Wykonanie 2013	301 786,23	287 776,12	287 776,12	661 106,81	502 883,32	502 883,32	336 766,58	286 968,59	286 968,59
Wykonanie 2014	234 264,21	190 169,73	190 169,73	1 518 970,26	1 358 156,79	1 358 156,79	325 298,98	259 039,76	259 039,76
Plan 3 kw. 2015	3 670,00	3 670,00	0,00	318 759,00	318 759,00	318 759,00	4 318,00	3 670,00	3 670,00
Wykonanie 2015	0,00	0,00	0,00	310 011,06	310 011,06	310 011,06	3 321,00	2 822,85	2 822,85
2016	2 822,85	2 822,85	2 822,85	830 124,29	830 124,29	8 748,29	0,00	0,00	0,00
2017	0,00	0,00	0,00	857 292,00	857 292,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2018	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2019	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

14) W pozycji 12.1.1.1, 12.2.1.1, 12.3.2, 12.4.2., 12.5.1, 12.6.1, 12.7.1 oraz 12.8.1. wykazuje się wyłącznie kwoty wynikające z umów na realizację programu, projektu lub zadania zawartych na dzień uchwalenia prognozy, a nieplanowanych do zawarcia w okresie prognozy.

Wyszczególnienie	Wydatki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym: finansowane środkami określonymi w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	Wydatki majątkowe na realizację programu, projektu lub zadania wynikające wyłącznie z zawartych umów z podmiotem dysponującym środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	Wydatki na wkład krajowy w związku z umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy bez względu na stopień finansowania tymi środkami	w tym: w związku z już zawartą umową na realizację programu, projektu lub zadania	Wydatki na wkład krajowy w związku z zawartą po dniu 1 stycznia 2013 r. umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 60% środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym: w związku z już zawartą umową na realizację programu, projektu lub zadania	Przychody z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych powstające w związku z umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy bez względu na stopień finansowania tymi środkami	w tym: w związku z już zawartą umową na realizację programu, projektu lub zadania
Lp	12.4	12.4.1	12.4.2	12.5	12.5.1	12.6	12.6.1	12.7	12.7.1
Formuła									
Wykonanie 2013	1 651 355,94	891 292,10	891 292,10	810 073,95	810 073,95	240 490,67	240 490,67	0,00	0,00
Wykonanie 2014	1 671 172,87	1 145 686,75	1 145 686,75	525 486,12	525 486,12	525 486,12	525 486,12	0,00	0,00
Plan 3 kw. 2015	326 009,00	318 759,00	318 759,00	7 898,00	7 898,00	7 898,00	7 898,00	0,00	0,00
Wykonanie 2015	326 008,83	318 759,35	318 759,35	7 747,63	7 747,63	7 747,63	7 747,63	0,00	0,00
2016	1 270 112,00	808 170,00	0,00	461 942,00	0,00	461 942,00	0,00	0,00	0,00
2017	1 657 190,00	857 292,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2018	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2019	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

15) Przez program, projekt lub zadanie finansowane w co najmniej 60% środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy, należy rozumieć także taki program, projekt lub zadanie przynoszące dochód, dla których poziom finansowania ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy, ustala się po odliczeniu zdyskontowanego dochodu obliczanego zgodnie z przepisami Unii Europejskiej dotyczącymi takiego programu, projektu lub zadania.

Wyszczególnienie			Kwoty dotyczące przejęcia i spłaty zobowiązań po samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej oraz pokrycia ujemnego wyniku						
	Przychody z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych powstające w związku z zawartą po dniu 1 stycznia 2013 r. umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 60% środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym: w związku z już zawartą umową na realizację programu, projektu lub zadania	Kwota zobowiązań wynikających z przejęcia przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych samodzielnych zakładach opieki zdrowotnej	Dochody budżetowe z tytułu dotacji celowej z budżetu państwa, o której mowa w art. 196 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 217, z późn. zm.)	Wysokość zobowiązań podlegających umorzeniu, o którym mowa w art. 190 ustawy o działalności leczniczej	Wydatki na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przekształconego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej	Wydatki na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej likwidowanego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej	Wydatki na spłatę zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przejętych do końca 2011 r. na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej	Wydatki bieżące na pokrycie ujemnego wyniku finansowego samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej
Lp	12.8	12.8.1	13.1	13.2	13.3	13.4	13.5	13.6	13.7
Formuła									
Wykonanie 2013	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2014	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Plan 3 kw. 2015	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2015	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2016	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2017	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2018	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2019	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Wyszczególnienie	Dane uzupełniające o długu i jego spłacie						
	Spłaty rat kapitałowych oraz wykup papierów wartościowych, o których mowa w pkt. 5.1., wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już	Kwota długu, którego planowana spłata dokona się z wydatków budżetu	Wydatki zmniejszające dług	w tym:			Wynik operacji niekasowych wpływających na kwotę długu (m.in. umorzenia, różnice kursowe)
				spłata zobowiązań wymagalnych z lat poprzednich, innych niż w poz. 14.3.3	związane z umowami zaliczanymi do tytułów dłużnych wliczanych do państwowego długu publicznego	wypłaty z tytułu wymagalnych poręczeń i gwarancji	
Lp	14.1	14.2	14.3	14.3.1	14.3.2	14.3.3	14.4
Formuła							
Wykonanie 2013	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2014	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Plan 3 kw. 2015	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2015	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2016	409 928,97	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2017	401 595,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2018	176 195,68	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2019	176 195,63	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	155 683,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	94 145,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2022	94 145,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	94 145,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	94 145,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	94 145,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

* Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego, oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń zostanie automatycznie wygenerowana przez aplikację wskazaną przez Ministra Finansów, o której mowa w § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz U poz 86, z późn zm). Automatyczne wyliczenia danych na podstawie wartości historycznych i prognozowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego dotyczą w szczególności także poz. 9.6.-9.6.1 i pozycji z sekcji nr 16.

** Należy wskazać jedną z następujących podstaw prawnych: art. 240a ust. 4 / art. 240a ust. 8 / art. 240b ustawy określającą procedurę jaką objęta jest jednostka samorządu terytorialnego.

x - pozycje oznaczone symbolem „x" sporządza się na okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania dłużne (prognoza kwoty długu). Okres ten nie podlega wydłużeniu w sytuacji planowania wydatków z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji. W przypadku planowania wydatków z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji w okresie

16) Pozycje sekcji 15 są wykazywane wyłącznie przez jednostki samorządu terytorialnego emitujące obligacje przychodowe.

17) Pozycje sekcji 16 wykazują wyłącznie jednostki objęte procedurą wynikającą z art. 240a lub art. 240b ustawy

Załącznik nr 2
do Uchwały Nr XVII….2016
Rady Gminy Jeleniewo
z dnia ….sierpnia 2016 roku

OBJAŚNIENIE DO WIELOLETNIEJ PROGNOZY FINANSOWEJ

Wieloletnia Prognoza finansowa ulega zmianie poprzez zwiększenie dochodów o kwotę 131 102,87 zł a dochody bieżące zwiększyły się o kwotę 124 782,87 zł, zostało to spowodowane ze zwiększonymi dotacjami w wysokości 46 638,00 zł oraz dodatkowymi dochodami własnymi w tym podatki i opłaty zwiększyły się o kwotę 29 864,00 zł .

Poz. 1.2 dochody majątkowe zwiększyły się o kwotę 6 320,00 zł, jest to otrzymana dotacja z przeznaczeniem na OSP w Jeleniewie

poz. 2 - w związku ze zwiększonymi dochodami zostaje zmieniony plan wydatków o kwotę 131 102,87 zł w tym: wydatki bieżące poz. 2.1 została zwiększona o kwotę 124 782,87 zł., poz. 2.1.3 zwiększyła się o kwotę 5 000,00 zł są to wydatki na obsługę długu w związku z zaciągniętym kredytem krótkoterminowym, poz. 2.2 są to wydatki majątkowe i ulegają zwiększeniu o kwotę 6 320,00 zł.

poz. 11.1 dotycząca wydatków bieżących na wynagrodzenia i składki od nich naliczane została zmniejszona o kwotę 5 479,00 zł,

poz. 11.2 została zwiększona o kwotę 22 484,00 zł są to wydatki związane z funkcjonowaniem organów jednostki samorządu terytorialnego i są to środki zabezpieczające do końca roku,

poz. 11.5 została zwiększona o kwotę 6 320,00 zł i są to nowe wydatki inwestycyjne,

Pozostałe pozycje w WPF nie uległy zmianie. Naniesione zmiany nie spowodowały zachwiana wskaźników spłaty zobowiązań i wszystkie wyszły na TAK.

Załącznik Nr 7
do zarządzenia Nr 139.2016
Wójta Gminy Jeleniewo
z dnia 9 sierpnia 2016 r.
PROJEKT

UCHWAŁA NR XVII…..2016
RADY GMINY JELENIEWO
z dnia …….sierpnia 2016 r.

w sprawie zmian w budżecie Gminy na 2016 rok

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz.446), oraz art.212, art.237 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, poz. 938 i poz.1646, z 2014 r. poz. 379, poz. 911,poz.1146, poz.1626,poz.1877, z 2015 r. poz.238 i poz. 532, poz.111, poz.1130, poz.1190 , poz. 1358,poz. 1513, poz. 1830, poz. 1854, poz. 1890, poz. 2150, z 2016 r. poz. 195) – Rada Gminy Jeleniewo uchwala, co następuje:

§ 1

1. Dokonać zmian w planie dochodów budżetowych
   1) zwiększyć plan dochodów budżetowych o kwotę 85 002,00 zł
   2) zmniejszyć plan dochodów budżetowych o kwotę 3 000,00 zł - zgodnie z załącznikiem Nr 1.
2. Dokonać zmian w planie wydatków budżetowych
   1) zwiększyć plan wydatków budżetowych o kwotę 236 221,35 zł
   2) zmniejszyć plan wydatków budżetowych o kwotę 154 219,35 zł - zgodnie z załącznikiem nr 2.

§ 2

Budżet po dokonanych zmianach wynosi

1) Plan dochodów ogółem 13 006 984,33 zł z tego:
- bieżące w wysokości 12 140 540,04 zł
- majątkowe w wysokości 866 444,29 zł

2) Plan wydatków ogółem 13 505 199,68 z tego:
- bieżące w wysokości 11 470 494,68 zł
- majątkowe w wysokości 2 034 705,00 zł

§ 3.

Deficyt budżetu w wysokości 498 215,35 zł ,zostanie pokryty przychodami pochodzącymi z zaciągniętych kredytów i pożyczek w kwocie 498 215,35 zł.

§4.

1. Łączną kwotę przychodów w wysokości 908 144,32 zł oraz łączną kwotę rozchodów w budżetu wynosi 409 928,97 zł, zgodnie z uszczegółowieniem w załączniku nr 3
2. Wolne środki w wysokości 409 928,97 zł przeznacza się na spłatę zobowiązań z wcześniej zaciągniętych pożyczek i kredytów .

§ 5

Wykaz wydatków na zadania majątkowe realizowane w 2016 roku, zgodnie z załącznikiem nr 4.

§ 6

Ustala się dochody w kwocie 209 864,00 zł z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które przeznacza się na pokrycie kosztów systemu gospodarowania odpadami komunalnymi określonych ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w wysokości 242 890,00 zł, zgodnie z załącznikiem nr 5.

§ 7.

Uzasadnienie do uchwały stanowi załącznik Nr 6.

§ 8.

Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Jeleniewo.

§ 9.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XVII…..2016 r.
Rady Gminy Jeleniewo
z dnia ….sierpnia 2016 r.

PLAN DOCHODÓW BUDŻETOWYCH PO NANIESIONYCH ZMIANACH W DNIU …..sierpnia 2016 ROKU

Rodzaj: **Własne**

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
750			**Administracja publiczna**	**44 020,00**	**- 3 000,00**	**41 020,00**
	75023		Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	44 000,00	- 3 000,00	41 000,00
		2710	Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących	3 000,00	- 3 000,00	0,00
754			**Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa**	**0,00**	**16 524,00**	**16 524,00**
	75412		Ochotnicze straże pożarne	0,00	16 524,00	16 524,00
		2030	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-	0,00	7 204,00	7 204,00
		2710	Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących	0,00	3 000,00	3 000,00
		6330	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych własnych gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)	0,00	6 320,00	6 320,00
756			**Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem**	**4 171 352,00**	**20 000,00**	**4 191 352,00**
	75601		Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych	3 000,00	5 000,00	8 000,00
		0350	Wpływy z podatku od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej	3 000,00	5 000,00	8 000,00
	75616		Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od spadków i darowizn, podatku od czynności cywilno-prawnych oraz podatków i opłat lokalnych od osób fizycznych	864 814,00	15 000,00	879 814,00
		0360	Wpływy z podatku od spadków i darowizn	5 000,00	5 000,00	10 000,00
		0500	Wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych	47 000,00	10 000,00	57 000,00

801			**Oświata i wychowanie**	**121 760,00**	**500,00**	**122 260,00**
	80101		Szkoły podstawowe	7 200,00	500,00	7 700,00
		0830	Wpływy z usług	600,00	500,00	1 100,00
852			**Pomoc społeczna**	**297 802,00**	**38 114,00**	**335 916,00**
	85213		Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum	3 801,00	1 798,00	5 599,00
		2030	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-	3 801,00	1 798,00	5 599,00
	85214		Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	54 000,00	9 000,00	63 000,00
		2030	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-	54 000,00	9 000,00	63 000,00
	85216		Zasiłki stałe	45 451,00	22 316,00	67 767,00
		2030	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-	45 451,00	22 316,00	67 767,00
	85219		Ośrodki pomocy społecznej	68 050,00	5 000,00	73 050,00
		0970	Wpływy z różnych dochodów	2 050,00	5 000,00	7 050,00
900			**Gospodarka komunalna i ochrona środowiska**	**228 687,79**	**9 864,00**	**238 551,79**
	90002		Gospodarka odpadami	220 657,68	9 864,00	230 521,68
		0490	Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	200 000,00	9 864,00	209 864,00
			Razem:	9 171 647,93	82 002,00	9 253 649,93

W tym:

OGÓŁEM	**13 006 984,33**
W tym: z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust.1 pkt 2 i 3	832 947,14
Dotacje i środki przeznaczone na zadania inwestycyjne	830 124,32
Dotacje i środki przeznaczone na zadania bieżące	2 822,85
Dochody ze sprzedaży majątku	0,00
Dochody z przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	0,00

Załącznik Nr 2
do Uchwały Nr XVII…..2016 r.
Rady Gminy Jeleniewo
z dnia ….sierpnia 2016 r.

PLAN WYDATKÓW BUDŻETOWYCH PO NANIESIONYCH ZMIANACH W DNIU ….sierpnia 2016 ROKU

Rodzaj: **Własne**

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
010			**Rolnictwo i łowiectwo**	**566 562,00**	**- 10 000,00**	**556 562,00**
	01010		Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna wsi	558 262,00	- 10 000,00	548 262,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	140 084,00	- 10 000,00	130 084,00
600			**Transport i łączność**	**1 667 476,68**	**- 105 136,00**	**1 562 340,68**
	60016		Drogi publiczne gminne	1 324 702,64	- 105 136,00	1 219 566,64
		4300	Zakup usług pozostałych	81 031,68	14 864,00	95 895,68
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	220 336,00	- 120 000,00	100 336,00
710			**Działalność usługowa**	**63 000,00**	**5 000,00**	**68 000,00**
	71004		Plany zagospodarowania przestrzennego	63 000,00	5 000,00	68 000,00
		4300	Zakup usług pozostałych	20 000,00	5 000,00	25 000,00
750			**Administracja publiczna**	**1 697 392,14**	**21 709,00**	**1 719 101,14**
	75011		Urzędy wojewódzkie	68 530,00	- 25,00	68 505,00
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	4 330,00	- 25,00	4 305,00
	75023		Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	1 394 454,14	20 484,00	1 414 938,14
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	71 571,14	9 734,00	81 305,14
		4300	Zakup usług pozostałych	96 410,00	8 750,00	105 160,00
		4430	Różne opłaty i składki	10 000,00	2 000,00	12 000,00
	75075		Promocja jednostek samorządu terytorialnego	33 898,00	0,00	33 898,00
		4300	Zakup usług pozostałych	28 898,00	- 300,00	28 598,00

		4430	Różne opłaty i składki	0,00	300,00	300,00
	75095		Pozostała działalność	78 310,00	1 250,00	79 560,00
		4430	Różne opłaty i składki	9 243,00	1 250,00	10 493,00
751			**Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa**	**0,00**	**120,00**	**120,00**
	75101		Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa	0,00	120,00	120,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	0,00	120,00	120,00
754			**Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa**	**158 100,00**	**15 524,00**	**173 624,00**
	75412		Ochotnicze straże pożarne	151 700,00	15 524,00	167 224,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	35 298,00	7 204,00	42 502,00
		4300	Zakup usług pozostałych	5 000,00	2 000,00	7 000,00
		6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	6 320,00	6 320,00
757			**Obsługa długu publicznego**	**35 000,00**	**5 000,00**	**40 000,00**
	75702		Obsługa papierów wartościowych, kredytów i pożyczek jednostek samorządu terytorialnego	35 000,00	5 000,00	40 000,00
		8110	Odsetki od samorządowych papierów wartościowych lub zaciągniętych przez jednostkę samorządu terytorialnego kredytów i pożyczek	35 000,00	5 000,00	40 000,00
801			**Oświata i wychowanie**	**3 682 014,00**	**3 011,00**	**3 685 025,00**
	80113		Dowożenie uczniów do szkół	292 037,00	3 011,00	295 048,00
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	9 500,00	- 160,00	9 340,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	92 818,00	3 171,00	95 989,00
851			**Ochrona zdrowia**	**34 144,00**	**0,00**	**34 144,00**
	85154		Przeciwdziałanie alkoholizmowi	33 144,00	0,00	33 144,00
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	14 614,00	- 1 200,00	13 414,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	3 200,00	- 800,00	2 400,00
		4300	Zakup usług pozostałych	3 530,00	2 000,00	5 530,00
852			**Pomoc społeczna**	**728 886,00**	**36 508,00**	**765 394,00**
	85212		Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	29 900,00	10 000,00	39 900,00

		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	13 000,00	10 000,00	23 000,00
	85213		Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej.	4 129,00	1 470,00	5 599,00
		4130	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	4 129,00	1 470,00	5 599,00
	85214		Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	85 500,00	9 000,00	94 500,00
		3110	Świadczenia społeczne	74 000,00	9 000,00	83 000,00
	85216		Zasiłki stałe	51 729,00	16 038,00	67 767,00
		3110	Świadczenia społeczne	51 729,00	16 038,00	67 767,00
900			**Gospodarka komunalna i ochrona środowiska**	**555 880,11**	**112 266,35**	**668 146,46**
	90002		Gospodarka odpadami	294 433,00	- 19 734,00	274 699,00
		4300	Zakup usług pozostałych	294 433,00	- 19 734,00	274 699,00
	90003		Oczyszczanie miast i wsi	2 556,11	2 000,35	4 556,46
		4300	Zakup usług pozostałych	2 556,11	2 000,35	4 556,46
	90015		Oświetlenie ulic, placów i dróg	91 600,00	130 000,00	221 600,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	3 600,00	130 000,00	133 600,00
926			**Kultura fizyczna**	**2 000,35**	**- 2 000,35**	**0,00**
	92601		Obiekty sportowe	2 000,35	- 2 000,35	0,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	2 000,35	- 2 000,35	0,00

Razem:	9 669 863,28	82 002,00	9 751 865,28

W tym:

Dział	Rozdział	§	Nazwa	Plan	Z tego												
					Wydatki bieżące	z tego:								Wydatki majątkowe	z tego:		
						wydatki jednostek budżetowych,	z tego:		dotacje na zadania bieżące	świadczenia na rzecz osób fizycznych;	wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji	obsługa długu		inwestycje i zakupy inwestycyjne	w tym:	zakup i objęcie akcji i udziałów oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego.
							wynagrodzenia i składki od nich naliczane	wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań;								na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3,	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Wydatki razem:				**13 505 199,68**	**11 470 494,68**	**6 783 239,04**	**4 181 886,86**	**2 601 351,18**	**556 023,50**	**4 091 233,14**	**0,00**	**0,00**	**40 000,00**	**2 034 705,00**	**2 034 705,00**	**1 270 112,00**	**0,00**

Załącznik Nr 3
do Uchwały Nr XVII…..2016
Rady Gminy Jeleniewo
z dnia ….sierpnia 2016 r.

USZCZEGÓŁOWIENIE

Przychodów i rozchodów budżetu w 2016 r.

W złotych

Lp.	*Treść*	Klasyfikacja §	Kwota 2016 r
1	***2***	***3***	***5***
Przychody ogółem:			***908 144,32***
1.	Kredyty	§952	***498 215,35***
2.	Pożyczki	§952	-
3.	Pożyczki na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE	§903	-
4.	Spłaty pożyczek udzielonych	§951	-
5.	Prywatyzacja majątku jst	§944	-
6.	Nadwyżka budżetu z lat ubiegłych	§957	-
7.	Papiery wartościowe(obligacje)	§931	-
8.	Inne źródła (wolne środki)	§950	409 928,97
Rozchody ogółem			**409 928,97**
1.	Spłata kredytów	§992	0,00
2.	Spłata pożyczek	§992	409 928,97
3.	Spłata pożyczek otrzymanych na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE	§963	0,00
4.	Spłata kredytu krótkoterminowego	§992	
5.	Udzielone pożyczki	§991	-
6.	Lokaty	§994	-
7.	Wykup papierów wartościowych(obligacji)	§982	-
8.	Rozchody z tytułu innych rozliczeń	§995	-

Załącznik Nr 4
do Uchwały Nr XVII…...2016 r.
Rady Gminy Jeleniewo
z dnia…... sierpnia 2016 r.

Wykaz wydatków na zadania majątkowe realizowane w roku 2016

W złotych

Lp.	Dz.	Rozdz.	§	Nazwa zadania inwestycyjnego	Plan na rok 2016
1	2	3	4	5	6
1.	010	01010	6057 6059	Budowa, rozbudowa, przebudowa stacji uzdatniania wody we wsi Gulbieniszki, gmina Jeleniewo , całkowita wartość inwestycji brutto 2 358 034,02 zł , netto 1 917 100,83 zł, wartość nadzoru brutto 46 740 zł netto 38 000,00 zł dofinansowanie 63,63% wartości netto. Na rok 2016 przyjęto do realizacji: Roboty sanitarne – studnie głębinowe, poz. 2.1.2 kosztorysu inwestorskiego , str.4, wartość netto 323 577,28 zł +VAT 23% =398 000,05 zł, z czego dofinansowanie: 398 000,05 brutto x 63,63% = 257 247,43 zł, wkład własny: 398 000,05 – 253 247,43 zł = 144 752,62 zł. Nadzór inwestorski ok 2%= 8 000,00 x 63,63%= 5 090,40 zł i wkład własny 2 909,60 zł. Razem: roboty sanitarne = nadzór = 398 000,05 = 8 000,00 zł= 406 000,05 zł. Dofinansowanie 258 337,83 zł i wkład własny 147 662,22 zł.	258 338,00 147 663,00
				Razem	406 001,00
2.	010	01010	6050	Budowa wodociągu na ulicy Sportowej (wartość 83 145,35 zł + nadzór 6 854,65)	90 000,00
3.	010	01010	6050	Modernizacja sieci wodociągowej we wsi Kazimierówka *w ramach funduszu sołeckiego kwota 10 084,00 zł i środki własne budżetowe w wysokości 20 000,00 zł*	30 084,00
4.	010	01010	6050	Budowa przyłącza wodociągowego do budynku remizy OSP w Podwysokim Jeleniewskim, gmina Jeleniewo (*w ramach funduszu sołeckiego 5 580,00 zł)*	10 000,00
			6050 6057 6059	**Razem 010 w tym:**	**536 085,00 w tym:** **130 084,00** **258 338,00** **147 663,00**
	600			**R A Z E M DZIAŁ 600**	**1 264 547,00**
5.	600	60016	6057 6059	Przebudowa nawierzchni żwirowej na bitumiczną drogi gminnej nr 101766B Szeszupka – Malesowizna – Bachanowo. Wartość inwestycji =- roboty budowlane: 687 528,65 zł netto x VAT 23%= 845 660,24 zł brutto. Dofinansowanie od wartości brutto: 845 660,24 x 63,63% = 538 093,00 zł brutto, Wartość wkładu własnego: 307 567,24 zł. Nadzór inwestorski (około 2,2%)= 15 000,00 zł nettoxVAT23%=18 450,00zł brutto. Dofinansowanie od wartości brutto:18 450,00 zł x 63,63%= 11 739,00 zł, wartość wkładu własnego 6 711,00 zł. Łączna wartość inwestycji 845 660,24 zł + 18 450,00 zł= 864 110,24 zł, Dofinansowanie: 538 093,00 zł + 11 739,00 zł= 549 832,00 zł Wkład własny: 307 567,24 zł + 6 711,00 zł = 314 278,24 zł	549 832,00 314 279,00 864 111,00
6.	600	60016	6050	Wykonanie dokumentacji na przebudowę drogi we wsi Gulbieniszki *w ramach funduszu sołeckiego*	9 862,00
7.	600	60016	6050	Wykonanie dokumentacji na położenie chodnika asfaltowego o dł. 450m we wsi Zarzecze Jeleniewskie *w ramach funduszu sołeckiego*	7 706,00
8.	600	60016	6050	Przebudowa i rozbudowa drogi gminnej nr 101775B Czerwone Bagno – Szurpiły	64 768,00
9.	600	60016	6050	Opracowanie dokumentacji projektowej na: „Przebudowa drogi gminnej nr 101792B we wsi Szurpiły oraz drogi gminnej wewnętrznej we wsi Szurpiły w kierunku Obrębu Wodziłki (w tym z funduszu sołeckiego wsi Szurpiły kwota 11 000,00 zł)	18 000,00
10.	600	60014	6220	Dofinansowanie do przebudowy drogi nr 1138 Jeleniewo – Wołownia – Przejma – Becejły (ul. Sportowa)	300 100,00
11.	700	70005	6060	Wykup gruntu pod drogę dojazdową na pograniczu wsi Szurpiły – Rutka w celu poprawy dojazdu dla mieszkańców wsi Rutka	8 676,00
12.	754	75412	6060	Zakupy inwestycyjne	6 320,00
13.	801	80101	6050	Budowa ogrodzenia wokół Zespołu Szkół w Jeleniewie Dokumentacja na boisko szkolne	**25 000,00** **30 000,00**
				RAZEM DZIAŁ 900	**164 077,00**
14.	900	90001	6050	Opracowanie dokumentacji projektowej dotyczące budowy sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w miejscowości Jeleniewo – koszt – 10 000 zł netto + VAT = 12 300 zł brutto	12 300,00
				Inwestycja pn. "Wymiana przyłącza wodociągowego do Zespołu Szkół w Jeleniewie" – koszt – 9 900 zł netto +VAT = 12 177,00 zł brutto	12 177,00
15.	900	90015	6050	Modernizacja oświetlenia ulicznego we wsi Wołownia w ramach funduszu sołeckiego kwota 3 600,00 zł i środki własne w wysokości 10 000,00 zł	13 600,00
16.	900	90015	6050	Budowa oświetlenia ulicznego – ul. Sportowa w Jeleniewie	120 000,00
16.	900	90017	6210	Zakup urządzeń i programów do sporządzania faktur i dowodów wpłat za pobór wody i odprowadzanie ścieków	6 000,00
				OGÓŁEM ZADANIA INWESTYCYJNE NA ROK 2016	**2 034 705,00**

Załącznik Nr 5
do Uchwały Nr XVII…..2016 r.
Rady Gminy Jeleniewo
z dnia ….sierpnia 2016

DOCHODY I WYDATKI ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ OKREŚLONYCH W USTAWIE O UTRZYMANIU CZYSTOŚCI I PORZĄDKU W GMINIE

Dział	Rozdział	paragraf	Treść	Planu dochodów na rok 2016	Planu wydatków na rok 2016
900			**Gospodarka komunalna i ochrona środowiska**	**209 864,00**	**0,00**
	90002		Gospodarka odpadami	209 864,00	0,00
		0490	Wpływy z innych lokalnych opłat pobierających przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	209 864,00	0,00
900			**Gospodarka komunalna i ochrona środowiska**		**242 890,00**
	90002		Gospodarka odpadami		242 890,00
		4300	Zakup usług pozostałych		242 890,00

Załącznik Nr 6
do Uchwały Nr XVII…..2016 r.
Rady Gminy Jeleniewo
z dnia …… sierpnia 2016 r

Plan dochodów budżetowych zostaje zwiększony o kwotę 85 002,00 zł i zmniejszony o kwotę 3 000,00 zł . Są to dochody własne i otrzymane dotacje, które wpłynęły ponad zaplanowany plan oraz otrzymaliśmy zmniejszony plan dotacji celowych z przeznaczeniem na zwrot wydatków energetycznych . zmniejszenie dochodów o 3 000,00 zł , jest to przesunięcie w ramach działu gdzie została zmieniana klasyfikacja którą otrzymaliśmy na zakupy dla OSP Jeleniewo. Dochody wpłynęły w działach:

W 754 w rozdziale Ochotnicze straże pożarne otrzymaliśmy dotację z Komendy Głównej Straży Pożarnej na zakupy bieżące w wysokości 7 204,00 zł i zakupy majątkowe w wysokości 6 320,00 zł,

W dziale dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem dodatkowe dochody wpłynęły 20 000,00 zł, są to dochody przekazywane przez Urzędy Skarbowe,

W dziale Oświata i wychowanie plan dochodów zostaje zwiększony o kwotę 500,00 zł,

W dziale pomoc społeczna dodatkowa kwota wypłynęła w wysokości 38 114,00 zł, w tym: są to zwiększone dotacje w paragrafie wpływy z różnych dochodów w rozdziale Ośrodek Pomocy Społecznej w wysokości 5 000,00 zł jest to refundacja wynagrodzenia z Biura Pracy,

W dziale gospodarka komunalna i ochrona środowiska wpłynęła plan zostaje zwiększony o kwotę 9 864,00 zł w związku ze złożonymi nowymi deklaracjami i przypis z tytułu opłaty za śmiecie wynosi 209 864,00 zł i tyle powinno nam wpłynąć dochodów.

Plan dochodów budżetowych po dokonanych zmianach wynosi 13 006 984,33 zł.

Plan wydatków budżetowych zostaje zwiększony o kwotę 236 221,35 zł i zmniejszony o kwotę 154 219,35 zł, zmiany zostały naniesione w działach:

1. Transport i łączność plan zostaje zwiększony o kwotę 14 864,00 zł jako środki zabezpieczające na odśnieżanie dróg gminnych,

1.w dziale Działalność usługowa plan zostaje zwiększony o kwotę 5 000,00 zł, zostało spowodowane tym iż zaplanowany plan został wykorzystany , jest to zabezpieczenie środków do końca roku,

2.w dziale administracja publiczna plan wydatków został zmniejszony w rozdziale Urzędy Wojewódzkie o kwotę 25,00 zł jest to pozostałość planu oraz w rozdziale Promocja jednostek samorządu terytorialnego zostało zastosowane przesunięcie w ramach paragrafu w związku z ubezpieczeniem imprezy masowej na kwotę 300,00 zł, w dziale Urzędy Gmin plan został zwiększony o kwotę 20 484,00 zł i jest to zabezpieczenie środków do końca roku, w rozdziale pozostała działalność plan zostaje zwiększony o kwotę 1 250,00 zł z przeznaczeniem na opłacenie składek,

3. w dziale Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa plan zostaje zwiększony o kwotę 120,00 zł w związku z zakupem urn wyborczych,

4. w dziale bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa plan zostaje zwiększony o kwotę 15 524,00 zł są to otrzymane dotacje oraz został zwiększony plan na paragrafie zakup usług pozostałych,

5.w dziale obsługa długu publicznego plan zostaje zwiększony o kwotę 5 000,00 zł w związku z zaciągniętym kredytem krótkoterminowym ,

6. w dziale oświata i wychowanie w rozdziale dowożenie uczniów do szkół plan zostaje zwiększony o kwotę 3 171,00 zł na zakupy paliwa i zmniejszony paragraf dodatkowe wynagrodzenie gdzie pozostała kwota 160,00 zł,

7.w dziale ochrona zdrowia zostaje zastosowane przesunięcie na kwotę 2 000,00 zł zostaje zmniejszony plan na paragrafie wynagrodzenie bezosobowe i zakupy materiałów a zostaje zwiększony paragraf zakup usług pozostałych w związku z masową imprezą,

8.w dziale pomoc społeczna plan zostaje zwiększony o otrzymane dotacje które to zostały pomniejszone o kwoty środków własnych które zabezpieczyliśmy w zarządzeniu nr 136 z dnia 22 lipca 2016 roku gdzie musieliśmy założyć swoje środki finansowe i zostaje zwiększony plan n a wynagrodzeniach na zadaniach własnych w związku z brakuje środków z dotacji gdzie wynagrodzenie jest finansowane w wysokości 3% wykonanych wydatków,

7. w dziale gospodarka komunalna i ochrona środowiska plan zostaje zmniejszony o kwotę 19 734,00 zł są to środki zwiększone o przypis roku 2016 w wysokości 9 864,00 zł. w związku z rozliczeniem środków opłaty śmieciowej od początku wejścia w życie plan zostaje zmniejszony o kwotę 19 734, 00 zł a powstało to w wyniku podwójnego naniesienia środków w roku 2016. Zostaje zwiększony rozdział oczyszczanie miast i wsi o kwotę 2 000,35 zł w związku z obsługą toalet w okresie wakacyjnym i w tym celu został zmniejszony dział kultura fizyczna i sport.

Ponadto zostają zastosowane przesunięcia w ramach zadań majątkowych

1) zostaje zmniejszone zadanie pn. Budowa wodociągu na ulicy sportowej o kwotę 30 000,00 zł, zostaje zwiększone zadanie o kwotę 20 000,00 zł pn. modernizacja sieci wodociągowej we wsi Kazimierówka i o kwotę 10 000,00 zł zostaje zwiększone zadanie pn. modernizacja oświetlenia ulicznego we wsi Wołownia.
2) Zostaje zmniejszone zadanie pn. Przebudowa i rozbudowa drogi gminnej nr 101775B Czerwone Bagno-Szurpiły plan zostaje zmniejszony o kwotę 120 000,00 zł a zostaje wprowadzone nowe zadanie pn. Budowa oświetlenia ulicznego – ul. Sportowa w Jeleniewie na kwotę 120 000,00 zł.

Plan wydatków budżetowych po dokonanych zmianach wynosi 13 505 199,68 zł.